

Bažnyčios žinios

Popiežiaus katechezės

Benediktas XVI	
APIE BERNARDĄ KLERVIETĮ	2
APIE MONASTINĘ IR SCHOLASTINĘ TEOLOGIJĄ	3
APIE BERNARDO KLERVIEČIO IR ABELIARO GINČĄ	5
APIE ŠV. ANZELMĄ	6

Dokumentai

Popiežiškosios sveikatos apsaugos darbuotojų pastoracijos tarybos prezidentas arkivyskupas Zygmunt Zimowski LAIŠKAS KUNIGŲ METŲ PROGA	8
EUROPOS KATALIKŲ SOCIALINIŲ DIENŲ „SOLIDARUMAS – EUROPOS ATEITIS“ BAIGIAMOJI ŽINIA	9

Bažnyčia Lietuvoje

Vilniaus arkivyskupijos kunigų susirinkimas	10
Apaštališkojo nuncijaus apsilankymas	12
Kunigų ugdymo instituto „Aqua“ naujųjų mokslo metų pradžia	12
Dvasininkų susitikimas su mokyklų vadovais	13
Evangelijos žinios jubiliejus	14
Šv. Luko, medikų globėjo, dienos paminėjimas KMUK	16
Kanauninko Povilo Dogelio paminėjimas	17
Jaunimo dienų kryžius – Kaune	19

Homilijos

VILTINGAS LAUKIMAS I advento sekmadienis (C)	20
JĖZAUS LIUDYTOJAS II advento sekmadienis (C)	21

Bažnyčia pasaulyje

Paskelbta apaštališkoji konstitucija <i>Anglicanorum coetibus</i>	22
Migrantai ir globalizacija	22
Laukiama dokumento apie komunikavimo priemones	23
Vatikane apgalestauta dėl Strasbūro teismo sprendimo	23

Benediktas XVI

Apie Bernardą Klervietį

2009 m. spalio 21 d.

Brangūs broliai ir seserys!

Šiandien norėčiau pakalbėti apie Bernardą Klervietį, vadinamą „paskutiniu juo iš Bažnyčios tėvų“, nes XII a. atnaujino ir sudabartino didžiąją Bažnyčios tėvų teologiją. Apie jo vaikystę smulkmenų nežinome, aišku tik tai, kad gimė 1090 m. Fonten le Dijone (*Fontaine-lès-Dijon*), Prancūzijoje, gausioje ir ganėtinai pasiturinčioje šeimoje. Jaunystėje uoliai studijavo vadinamuosius laisvuosius menus Šv. Vorlio (*Saint-Vorles*) bažnyčios kanauninkų mokykloje Šatijone prie Senos (*Châtillon-sur-Seine*) ir palengva subrandino apsisprendimą pradėti vienuoliškąjį gyvenimą. Būdamas dvidešimties, įstojo į Sito (*Cîteaux*) neseniai įsteigtą vienuolyną, palyginti su senais bei garbingais vienuolynais gyviau ir griežčiau praktikavusių Evangelijos patarimus. Po kelerių metų, 1115-aisiais, šventasis Steponas Hardingas, trečiasis Sito abatas, pasiuntė Bernardą įsteigti Klervo (*Clairveaux*) vienuolyną. Ten jaunas abatas, būdamas tik 25 metų, galėjo patobulinti savo vienuoliškojo gyvenimo sampratą ir stengtis pritaikyti ją praktikoje. Turėdamas prieš akis drausmę kituose vienuolynuose, Bernardas ryžtingai priminė blaivaus ir saikingo gyvenimo būtinybę – už stalo, rengiantis ir statant vienuolyno pastatus, – sykiu rekomenduodamas remti vargšus bei jais rūpintis. Klervo bendruomenė vis gausėjo ir plėtėsi.

Tuo pat metu, iki 1130-ųjų, Bernardas pradėjo plačiai susirašinėti su daugeliu žmonių, tiek svarbių, tiek kilusių iš kuklių socialinių luomų. Prie šūsnių laiškų iš to laikotarpio reikėtų pridėti daugybę pamokslų, sentencijų ir traktatų. Tam laikui priskirtina ir didžioji Bernardo draugystė su San Tjero (*Saint-Thierry*) abatu Vilhelmu ir Vilhelmu Šampiečiu, svarbiausiomis XII a. asmenybėmis. Nuo 1130 m. jis ėmėsi gausių ir sunkių Šventojo Sosto ir Bažnyčios problemų. Taigi vis dažniau turėdavo išvykti iš savo vienuolyno, o kartais ir iš Prancūzijos. Be to, Bernardas įsteigė kelis moterų vienuolynus ir gyvai susirašinėjo su Kliuni (*Cluny*) abatu Petru Garbinguoju, apie kurį kalbėjau praėjusį trečiadienį. Jo polemniai raštai pirmiausia būdavo nukreipti prieš Abeliarą, garsų mąstytoją, kuris, įtraukdamas į teologinės minties sąrangą dialektinį-filosofinį metodą, davė pradžią naujo pobūdžio teologiniam darbu. Dar vienas frontas, kuriame grūmėsi Bernardas, buvo katarų klaidatikystė. Šie niekino materiją bei žmogaus kūną ir dėl to patį Kūrėją. Kita vertus, jis jautė pareigą ginti žydus, todėl smerkdavo

gausėjančius antisemitizmo plykstelėjimus. Ši jo apaštališkosios veiklos aspektą po kelių dešimtmečių gyvai įvertino Bonos rabinas Efraimas. Šiuo laikotarpiu šventasis abatas parašė tokius plačiai žinomus veikalus kaip garsieji pamokslai apie Giesmių giesmę. Paskutiniais gyvenimo metais – mirė 1153 m. – Bernardas apribojo savo keliones, nors jų visiškai nenutraukė. Jis pasinaudojo proga galutinai peržiūrėti visus savo laiškus, pamokslus ir veikalus. Minėtina tikrai ypatinga knyga, jo parengta 1145 m., kai popiežiumi buvo išrinktas vienas jo mokinį Bernardas Pignatelli, pasivadinęs Eugenijumi III. Šia proga Bernardas, kaip dvasios tėvas, šiam savo dvasios vaikui dedikavo traktatą *De consideratione*, kuriame moka, kaip tapti geru popiežiumi. Šioje knygoje, kurią pridera perskaityti visų laikų popiežiams, Bernardas ne tik atskleidžia, kaip tapti geru popiežiumi, bet ir dėsto gilų požiūrį į Bažnyčios ir Kristaus slėpinį, užbaigdamas vienatinio trejybiško Dievo kontempliacija: „Šio Dievo, kurio dar nepakankamai ieškota, paieškas reikėtų tęsti, – rašo šventasis abatas, – tačiau jo geriau ieškoti ir jis lengviau randamas malda, o ne diskusija. Tad čia užbaigiamė knyga, bet ne ieškojimą“ (XIV, 32: PL 182, 808), buvimą pakeliui pas Dievą.

Dabar norėčiau pasigilinti tik į du pagrindinius Bernardo turtingo mokymo aspektus – jie susiję su Jėzumi Kristumi ir Švenčiausiąja Marija, jo motina. Rūpintis artimu ir gyvybiškai svarbiu krikščionių dalyvavimu Dievo meilėje Jėzuje Kristuje nėra kokia nors nauja teologijos mokslinių kryptų gairė. Tačiau Klervo abatas teologą apibūdina kaip kontempliatyvų ir mistinį žmogų. Vien Jėzus – primygtinai pabrėžia Bernardas jo metui būdingo sudėtingo dialektinio mąstymo akivaizdoje – vien Jėzus yra „medus burnai, giesmė ausiai, džiugesys širdžiai (*mel in ore, ine aure melos, in corde iubilium*)“. Todėl tradicijoje Bernardas vadinamas *Doctor Mellifluus*: jo Jėzaus Kristaus šlovinimas iš tiesų „teka kaip medus“. Sekinančiose nominalistų ir realistų – dviejų to meto filosofinių srovių – tarpusavio kovose Klervo abatas nenuilstamai kartoja, jog svarbus tik vienas vardas, Jėzaus iš Nazareto. „Kiekvienas sielos maistas sausas, – išpažįsta jis, – jei nepašlakstomas aliejumi; jis yra prėskas, jei nepasūdomas druska. Tai, ką man rašai, be skonio, jei ten negaliu išvelgti Jėzaus.“ Ir užbaigia: „Tavo visos diskusijos ir kalbos man be skonio, jei neišgirštu Jėzaus vardo“ (*Sermones in Canticum canticorum*, XV, 6: PL 183, 847). Bernardo akimis, Dievą tikrai pažinti galima tik per asmeninį, gilų Jėzaus Kristaus ir jo meilės patyrimą. O tai, mieli broliai ir seserys, galioja kiekvienam krikščioniui: tikėjimas pirmiausia yra asmeninis, artimas susitikimas su Jėzumi, jo artumo, draugystės, meilės patyrimas, ir tiktai per tai išmokstama jį vis labiau pažinti, vis karščiau mylėti ir juo sekti. Tegu tai išgyvena kiekvienas iš mūsų!

Kitame garsiaame *Pamoksle per Marijos Ėmimo į dangų oktavos sekmadienį* šventasis abatas aistringais žodžiais nusako Marijos dalyvavimą Sūnaus atperkamojoje aukoje: „O šventoji Motina, kalavijas tikrai pervėrė tavo sielą! <...> Skausmo galia taip persmelkė tavo sielą, kad tave pagrįstai galime vadinti daugiau negu kankine, nes dalyvauti Sūnaus kančioje buvo daug skausmingiau negu patirti fizinės kankinystės kančias“ (14: PL 183, 437–438). Bernardas neabejoja: *per Mariam ad Iesum*, per Mariją esame vedami pas Jėzų. Remdamasis tradicinės mariologijos pagrindais, jis aiškiai patvirtina Marijos pavaldumą Jėzui. Tačiau pamokslo tekste taip pat paliudijama ypatinga Mergelės vieta išganomojoje tvarkoje dėl jos ypatingo motiniško dalyvavimo (*compassio*) Sūnaus aukoje. Ne veltui Dantė Aligeris po pusanro šimto metų nuo Bernardo mirties paskutinėje „Dieviškosios komedijos“ knygoje į *Doctor Mellifluus* lūpas įdėjo iškilią maldą Marijai: „O Mergelė Motina, savo Sūnaus dukterie, nuolankiausiai ir aukščiausiai iš kūrinių, išankstinis amžinojo plano tiksle...“ (*Vergine Madre, figlia del tuo Figlio, umile ed alta piu, che creatura, termine fisso d'eterno consiglio...*; Rojus, 33, 1 eil. ir t.).

Šios mintys, būdingos tokiam Jėzų ir Mariją įsimylėjusiam vyrui kaip šventasis Bernardas, dar ir šiandien naudingai provokuoja ne tik teologus, bet ir visus tikinčiuosius. Kartais siekiama pamatinius su Dievu, žmogumi ir pasauliu susijusius klausimus išspręsti vien proto išgalėmis. Tuo tarpu šventasis Bernardas, remdamasis tvirtu Biblijos ir Bažnyčios tėvų pagrindu, mums primena, jog dieviškųjų slėpinių apmąstymams, neturint maldos ir kontempliacijos maitinamo tvirto tikėjimo į Dievą, gresia pavojus virsti tuščiomis intelektualinėmis pratybomis ir netekti įtikinamumo. Teologija kreipia į „šventųjų mokslų“ turimą gyvojo Dievo slėpinių suvokimą, į jų išmintį, Dievo Dvasios dovaną, ir visa tai tampa teologinio mąstymo atrama. Kartu su Bernardu Klerviečiu turime ir mes pripažinti, kad Dievo „geriau ieškoti ir jį lengviau galima surasti malda“. Galiausiai tikriausias teologo ir kiekvieno, kuris neša žmonėms Evangeliją, pavyzdys yra apaštalas Jonas, priglaudęs savo galvą prie Mokytojo širdies.

Šias mintis apie Bernardą Klervietį norėčiau užbaigti viena jo gražioje homilijose aptinkama malda Marijai: „Pavojuose, baimėse, netikrybėse prisimink Mariją, melskis Marijai. Tegu Ji niekada nenutolsta nuo tavo lūpų, nuo tavo širdies. O kad Jos malda tau padėtų, niekada neužmiršk Jos gyvenimo pavyzdžio. Jei Ja seksi, nenuklysi nuo kelio; jeigu Jai melsies, nuleisi rankų; jei Ji tave ves, nepailsi; jei Ji tau bus maloninga, pasieksi tikslą...“ (*Hom. II super "Missus est"*, 17: PL 183, 70–71).

Apie monastinę ir scholastinę teologiją

2009 m. spalio 28 d.

Brangūs broliai ir seserys!

Šiandien norėčiau aptarti įdomų istorijos tarpsnį, susijusį su lotyniškosios teologijos įvairių laimingų atsitiktinumų nulemtu suklestėjimu XII a. Šiuo laikotarpiu Vakarų Europos šalyse vyravo sąlyginė ramybė, laidavusi visuomenei ekonominę plėtrą bei politinių struktūrų sutvirtėjimą ir per kontaktus su Rytai skatinusi kultūrinę veiklą. Bažnyčioje pasijuto teigiamas plačios veiklos, žinomos „grigališkosios reformos“ vardu, poveikis. Ši reforma, energingai plėtota praėjusiame šimtmetyje, padarė bažnytinių bendruomenių, pirmiausia dvasininkų, gyvenimą labiau atitinkantį Evangeliją ir Bažnyčiai bei popiežiui gražino autentišką veiksmų laisvę. Be to, pasklido platus dvasinis atsinaujinimas, palaikomas suvešėjusio pašvęstojo gyvenimo: radosi ir plito nauji ordinais, tuo tarpu jau egzistavusieji irgi viltinai pagyvėjo.

Iš naujo suklestėjo ir teologija, geriau įsisąmoninama savo pačios prigimtį: ji išstobulino metodą, ėmėsi naujų problemų, darė pažangą apmąstydamą Dievo slėpinius, davė pradžią pamatiniams veikalams, įkvėpė svarbių kultūros iniciatyvų, pradedant menu ir baigiant literatūra, ir nutiesė kelią į vėlesnio šimtmečio, Tomo Akviniečio ir Bonaventūros iš Banjoredžo šimtmečio, pagrindinius veikalus. Tokia gyva teologinė veikla rutuliojosi dviejose vietose – vienuolynuose ir miesto katedrų mokyklose, *scholae*, iš kurių netrukus kilo keli universitetai, vienas tipišku krikščioniškųjų viduramžių „išradimų“. Kaip tik remiantis šiomis dviem vietomis – vienuolynais ir *scholae*, galima kalbėti apie du skirtingus teologijos modelius – „monastinę teologiją“ ir „scholastinę teologiją“. Monastinei teologijai atstovavo vienuoliai, paprastai abatai, kupini išminties ir karšto uolumo skleisti Evangeliją, pasiaukojamai besistengiantys pažadinti ir pakurstyti meilės ženklina Dievo ilgesį. Scholastinei teologijai atstovavo išsilavinę, tyrinėti aistringai trokštantys vyrai *magistri*, norintys atskleisti Dievo ir žmogaus slėpinių, priimtinių tikėjimu, tačiau ir suprastinių protu, racionalumą bei pagrįstumą. Skirtingais tikslais galima paaiškinti jų skirtingus metodus ir teologijos taikymo būdus.

XII a. vienuolynuose teologinis metodas daugiausia būdavo susijęs su Šventojo Rašto, pasak ano meto rašytojų, *sacra pagina* („šventųjų puslapių“) aiškinimu. Didžiausias dėmesys skirtas Biblijos teologijai. Tai reiškia: visi vienuoliai buvo atsidavę Šventojo Rašto

skaitytojai bei klausytojai, vienas pagrindinių jų užsiėmimų buvęs *lectio divina*, t. y. maldingas Biblijos skaitymas. Šventojo teksto giliajai prasmei, vidinei vienybei ir transcendentinei žiniai suvokti neužtekdavo vien jį perskaityti. Vadinasi, reikėjo praktikuoti klusnumo Šventajai Dvasiai paženklinimą „dvasinį skaitymą“. Bažnyčios tėvų mokykloje Biblija aiškinta alegoriškai, kiekviename Senojo ir Naujojo Testamento puslapyje atrandant, kas jame sakoma apie Kristų ir jo išganomąjį darbą.

Praėjusiųjų metų Vyskupų sinodas „Dievo žodis Bažnyčios gyvenime ir misijoje“ priminė dvasinio artinimosi prie Šventojo Rašto svarbą. To siekiant, naudinga pripažinti monastinės teologijos, Biblijos nepertraukiamos egzegzės, vertę; tas pat pasakytina ir apie jos atstovų sukurtus kūrinius, brangius asketinius Biblijos knygų komentarus. Monastinę teologiją su dvasine jungė literatūrinis pasirengimas. Suvokta, kad vien teorinio bei pasaulietinio skaitymo būdo neužtenka: norint prasiskverbti į Šventojo Rašto širdį, jį būtina skaityti ta dvasia, kokia jis parašytas ir sukurtas. Literatūrinis pasirengimas buvo būtinas norint žinoti tikslią žodžio reikšmę ir, išstobulinius jaustrumą gramatikai bei filologijai, lengviau suprasti tekstą. Praėjusio šimtmečio benediktinų mokslininkas Jeanas Leclerqas savo rašinyje, kuriame supažindina su monastinės teologijos bruožais, pavadino: „L'amour des lettres et le désir de Dieu“ („Žodžių meilė ir Dievo troškimas“). Mat troškimas pažinti ir pamilti Dievą, atskleidžiantį mums save per savo žodį, kurį reikia priimti, apmąstyti ir įgyvendinti, vertė stengtis giliau suvokti visus bibliinių tekstų matmenis. Yra dar vienas požiūris, kurio reikalauja praktikuojantieji monastinę teologiją, tai nuoširdi maldinga laikysena, turinti eiti pirma Šventojo Rašto studijų, jas lydėti ir papildyti. Monastinė teologija galiausiai yra Dievo žodžio klausymasis, taigi norint šį žodį priimti, širdis turi būti švari ir pirmiausia degti troškimu susitikti su Viešpačiu. Todėl teologija tampa meditacija, malda, šlovinimu ir skatinta nuoširdžiai atsiversti. Nemažai monastinės teologijos atstovų šiuo keliu yra pakilę iki aukščiausių mistinės patirties viršūnių. Tad jie mus kviečia maitinti savo egzistenciją Dievo žodžiu, pavyzdžiui, dėmesingesniu skaitinių bei Evangelijos klausymusi pirmiausia per sekmadienines šv. Mišias. Taip pat svarbu kasdien rezervuoti laiko Biblijai apmąstyti, idant Dievo žodis būtų žibintas, apšviečiantis mūsų kasdienį kelią žemėje.

Scholastinė teologija, kaip minėjau, buvo praktikuojama atsiradusiose prie didžiųjų ano meto katedrų *scholae* – mokyklose dvasininkams rengti arba susibūrus apie vieną kokį mokytoją ir jo mokinius, kad būtų ugdomi kultūros profesionalai. Visa tai vyko tuo

metu, kai vis labiau imtos vertinti žinios. Pagrindinis scholastikų metodo elementas buvo *quaestio*, t. y. klausimas, problema, skaitytojo aptinkama aiškinantis Rašto ir Tradicijos žodžius. Iškilus problemai, išplaukiančiai iš šių autoritetinių tekstų, randasi klausimų bei gimsta disputas tarp mokytojo ir studijuojančiojo. Tokiame dispute pateikiami, viena vertus, *auctoritas* ir, kita vertus, proto argumentai, o disputas rutuliojasi taip, kad pabaigoje surandama *auctoritas* ir proto sintezė, padedanti giliau suprasti Dievo žodį. Šventasis Bonavetūra šiuo atžvilgiu sako, jog teologija egzistuoja *per additionem* (plg. *Commentaria in quatuor libros sententiarum*, I, proem., q. 1, concl.). Tai reiškia: teologija prie Dievo žodžio priduria proto matmenį, taip žmogaus gyvenime pagilindama, suasmenindama ir sukonkrečindama tikėjimą. Šia prasme rasta įvairių sprendimų ir imta formuluoti išvadas, nuo kurių pradėjo plėtotis teologinė sistema. *Quaestiones* klasifikacija leido kurti vis platesnes sintezes, t. y. skirtingi *quaestiones* ir iš jų kylantys atsakymai būdavo sukomponuojami taip, kad atsirasdavo vadinamosios *summae*, platūs teologiniai-dogminiai traktatai, gimę žmogaus protui susidūrus su Dievo žodžiu. Scholastinė teologija siekė parodyti krikščioniškojo Apreiškimo vienybę bei darną vadinamuoju „scholastiniu“ metodu, žmogaus protu pasitikinčios mokyklos metodu. Gramatika ir filologija tarnauja teologinėms žinioms, tačiau tai dar labiau pasakytina apie logiką. Pastaroji disciplina tyrinėja, kaip „funkcionuoja“ žmogaus mąstymas, siekdama leisti išryškėti teiginio tiesai. Skaitant scholastines *summae*, dar ir šiandien išpūdį daro argumentų tvarka, aiškumas, loginės sąsajos ir kai kurių įžvalgų gilumas. Techninė kalba kiekvienam žodžiui priskiriama tiksli reikšmė, o tarp tikėjimo ir supratimo sukuriamas abipusis aiškinimo judėjimas.

Brangūs broliai ir seserys, atsiliepdama į Petro pirmojo laiško kvietimą, scholastinė teologija mus akina visa da būti pasirengusius įtikinamai atsakyti kiekvienam klausiančiam apie mumyse gyvenančią viltį (plg. 3, 15), laikyti jo klausimus mūsų pačių klausimais ir taip pajėgti atsakyti. Ji mums primena, kad tarp tikėjimo ir proto egzistuoja natūrali draugystė, besiremianti pačia kūrinių tvarka. Dievo tarnas Jonas Paulius II enciklikos *Fides et ratio* pradžioje rašo: „Tikėjimas ir protas – tai lyg du sparnai, kuriais žmogaus dvasia pakyla į tiesos kontempliavimą.“ Tikėjimas atviras proto pastangoms suprasti, protas savo ruožtu pripažįsta, jog tikėjimas, užuot jį pažeminęs, priešingai, gena vis platesnių ir aukštesnių horizontų link. Protas ir tikėjimas virpa iš džiaugsmo, abipusiu dialogu ieškodami nuoširdžios vienybės su Dievu. Meilei gaivinant maldingąjį teologijos matmenį, protu įgytos žinios išsiplėčia. Tiesos ieškoma nuolankiai, o priimama ji stebintis

ir dėkojant; vienu žodžiu, pažinimas auga tik tada, kai myli tiesą. Meilė virsta protingumu, o teologija – autentiška širdies išmintimi, rodančia tikinčiojo tikėjimui bei gyvenimui kryptį bei juodu palaikančia. Tad melskime, kad Dievo slėpinių pažinimo ir gilinimo kelią visada apšviestų dieviškoji meilė.

Apie Bernardo Klerviečio ir Abeliaro ginčą

2009 m. lapkričio 4 d.

Brangūs broliai ir seserys!

Praeitoje katechezėje nusakiau XII a. monastinės ir scholastinės teologijos pagrindinius bruožus. Jas atitinkamai galima vadinti „širdies teologija“ ir „proto teologija“. Tarp vienos ir kitos teologijos atstovų išsiplėtojo didelis ir kartais aštrus disputas, kurį simbolizuoja ginčas tarp šventojo Bernardo Klerviečio ir Abeliaro.

Norint suprasti abiejų didžiųjų mokytojų susidūrimą, pravartu prisiminti, kad teologija, kiek įmanoma, yra pastangos racionaliai suprasti krikščioniškojo Apreiškimo slėpinius, kuriuos tikima tikėjimu: anot glausto ir paveikaus Tradicijos apibrėžimo, *fides quarens intellectum* – tikėjimas, ieškantis supratimo. Šventasis Bernardas, tipiškas monastinės teologijos atstovas, akcentuoja pirmąją apibrėžimo dalį, t. y. *fides* – tikėjimą, o Abeliaras, būdamas scholastas, pabrėžia antrąją dalį, t. y. *intellectum*, supratimo lydimą proto išvalgą. Bernardo akimis, tikėjimui savaime būdingas vidinis tikrumas, besiremiantis Rašto liudijimu ir Bažnyčios tėvų mokymu. Tikėjimą tada stiprina šventųjų liudijimas ir Šventosios Dvasios veikimas pavienio tikinčiojo sieloje. Abejonės ir neaiškumo atveju tikėjimą apsaugo ir apšviečia Bažnyčios magisteriumas. Tad Bernardui sunku sutarti su Abeliaru bei visais tais, kurie tikėjimo tiesą palieka kritiniam proto tyrinėjimui, keliančiam, jo nuomone, didelį pavojų – intelektualizmo, tiesos reliatyvumo ir pačios tikėjimo tiesos gvildenimo pavojų. Tokį elgesį Bernardas laikė drąsa, peraugančia į išūlumą, žmogaus proto, turinčio pretenziją „suprasti“ Dievo slėpinių, puikybės vaisiumi. Viename savo laišku jis susirūpinęs rašo: „Žmogaus galia mąstyti viską pasisavina, nieko nepalikdama tikėjimui. Ji imasi aukštesnių už ją pačią dalykų, tyrinėja tai, kas ją pranoksta, įsiveržia į Dievo pasaulį suklastodama Dievo slėpinius labiau negu juos apšviesdama; to, kas užrakinta ir užantspauduota, neatveria, bet išrauna su šaknimis, o ko neįstengia per-

prasti, laiko niekybe ir atsisako tuo tikėti“ (*Epistola CLXXXVIII*, 1: *PL* 182, I, 353).

Bernardo požiūriu teologija turi vienintelį tikslą – skatinti gyvą ir nuoširdų Dievo patyrimą. Vadinasi, teologija yra pagalbinė priemonė, kaip Viešpatį vis labiau ir stipriau mylėti, koks yra ir traktato apie pareigą mylėti Dievą pavadinimas (*De diligendo Deo*). Šiame kelyje yra įvairių pakopų, kurias Bernardas išsamiai aprašo, ligi pat viršūnės, kai tikinčiojo sielą aukštuosiuose meilės laukuose pagauna svaigulys. Žmogaus siela jau žemėje gali pasiekti tokį susivienijimą su dieviškuoju Žodžiu – susivienijimą, kurį *doctor mellifluus* apibūdina kaip „dvasines jungtuves“. Dieviškasis Žodis sielą aplanko, pašalina paskutinius pasipriešinimus, apšviečia, uždega ir perkeičia. Taip mistiškai susivienijusi siela mėgaujasi didžiuliu giedrumu bei saldumu ir gieda savo Sužadėtiniui džiaugsmo himną. Katechezėje, skirtoje šventojo Bernardo gyvenimui ir mokymui, priminiau, jog, jo nuomone, teologija gali maitintis tik kontempliatyvia malda, kitaip tariant, emociniu širdies ir dvasios susivienijimu su Dievu.

Abeliaras, be kita ko, įvesdinęs „teologijos“ sąvoką ta prasme, kokia ją šiandien suprantame, laikosi kitokios perspektyvos. Gimęs Bretanėje, Prancūzijoje, šis garsus XII a. mokytojas išsiskyrė itin gyvu intelektu ir jautė pašaukimą studijuoti. Iš pradžių gilinosi į filosofiją, paskui šioje disciplinoje pasiektus rezultatus pritaikė teologijai. Kaip teologijos mokytojas, Abeliaras darbavosi šviesiausiam to meto mieste – Paryžiuje, o vėliau vienuolynuose, kuriuose gyveno. Jis buvo puikus oratorius: jo paskaitos sutraukdavo minias studentų. Nors ir religingas, buvo neramaus būdo, todėl jo gyvenime nestigo netikėtumų: jis ginčydavosi su savo mokytojais ir su viena išsilavinusia ir protinga moterimi – Eloiza sugyveno vaiką. Abeliaras dažnai polemizavo su kitais teologais ir buvo užsitraukęs bažnytinių pasmerkimų, tačiau mirė visiškoje bendrystėje su Bažnyčia, kurios valdžiai tikėjimo dvasia pakluso. Kaip tik šventasis Bernardas Senso provinciniame sinode 1140 m. prisidėjo prie kelių Abeliaro mokymų pasmerkimo ir paskatino įsikišti popiežių Inocentą II. Klervo abatas, kaip minėjau, atmetė intelektualistinį Abeliaro metodą, jo akimis, nužeminantį tikėjimą iki paprastos nuomonės, atsietos nuo apreikštosios tiesos. Bernardo būgštavimai nebuvo nepagrįsti ir apskritai būdingi kitiems didiesiems ano meto mąstytojams. Iš tiesų perdėtas naudojimas filosofija silpnino Abeliaro mokymą apie Trejybę ir, vadinasi, apie Dievą. Moralės srityje jo mokymas nestokojo dviprasmiškumo: jis reikalavo, kad subjekto ketinimas būtų laikomas vieninteliu šaltiniu moralinių aktų gerumui ar blogumui nusakyti,

taip išleisdamas iš akių poelgių objektyvią reikšmę ir objektyvią moralinę vertę. Tai pavojingas subjektyvizmas, žinia, labai aktualus aspektas mūsų amžiui, kai kultūrą dažnai ženklina didėjantis polinkis į etinį reliatyvizmą: vien „aš“ sprendžia, kas šią akimirką gera. Tačiau nevalia užmiršti ir didelių Abeliaro nuopelnų. Jis turėjo daug mokinių ir esmingai prisidėjo plėtodamas scholastinę teologiją, kuriai buvo skirta kitame šimtmetyje įgyti brandesnę ir vaisingesnę raiškos pavidalą. Lygiai taip pat negalima neįvertinti kai kurių išvalgų, kaip antai, minties, kad religinės nekrikščioniškosios tradicijos yra pasirengimas priimti Kristų, dieviškąjį Žodį.

Ko šiandien galėtume pasimokyti iš neretai aštroko ginčo tarp Bernardo ir Abeliaro bei apskritai tarp monastinės ir scholastinės teologijos? Pirmiausia, manau, jog tai parodo sveikos teologinės diskusijos Bažnyčioje naudą ir būtinybę. Ypač tada, kai aptariami klausimai nėra apibrėžti Magisteriumo, kuris, kad ir kaip būtų, yra būtinas atramos taškas. Ir šventasis Bernardas, ir Abeliaras visada nesvyruodami pripažino valdžią. Pasmerkimai, tekę antrajam, mums primena, jog teologijos srityje būtina pusiausvyra tarp to, ką galime pavadinti architektūriniais principais, suteiktais per Apreiškimą ir todėl visada išlaikančiais pirmutinę svarbą, ir hermeneutinių principų, kuriuos siūlo filosofija, t. y. protas, ir kurie atlieka svarbią, tačiau tik instrumentinę funkciją. Jei ši pusiausvyra tarp architektūros ir aiškinimo įrankių pažeidžiama, teologiniam apmąstymui išskyla pavojus tapti sugadintam klaidų ir šiuo atveju tą būtiną tiesos tarnybą tenka eiti Magisteriumui. Be to, pabrėžtina, kad tarp motyvų, paskatinusių Bernardą „stoti prieš“ Abeliarą ir reikalauti Magisteriumo įsikišimo, buvo ir noras apsaugoti paprastus tikinčiuosius, kuriuos būtina ginti, kai išskyla pavojus, jog jie bus supainioti bei nukreipti į šalį asmeninių nuomonių ir nesąžiningų teologinių argumentacijų, galinčių griauti tikėjimą.

Galiausiai norėčiau priminti, kad teologinis ginčas tarp Bernardo ir Abeliaro baigėsi visišku abiejų susitaikymu. To pasiekė jų bendras draugas, Kliuni abatas Petras Garbingasis, apie kurį kalbėjau vienoje iš ankstesnių katechezijų. Abeliaras parodė nuolankumą, pripažindamas savo klaidas, Bernardas – savo didį gerumą. Ir vienu, ir kitu atveju viršų paėmė tai, kas tikrai turėtų rūpėti įsižiebus teologiniam ginčui, – kaip išsaugoti Bažnyčios tikėjimą ir leisti triumfuoti tiesai meilėje. Tegul šia dvasia ir šiandien rutuliojasi ginčai Bažnyčioje, visada prieš akis turint tikslą ieškoti tiesos.

Apie šv. Anzelmą

2009 m. rugsėjo 23 d.

Brangūs broliai ir seserys!

Romoje, ant Aventino kalvos, stovi benediktinų Šv. Anzelmo abatija. Kaip aukštesniųjų studijų instituto bei benediktinų konfederacijos abato primo būstinėje, joje susipina malda, studijos ir valdymas – trys veiklos rūšys, būdingos šventajam, kuriam ji dedikuota, – Anzelmui iš Aostos, šiomet kaip tik minime jo mirties 900-ąsias metines. Daugybė iniciatyvų, kurias šio gražaus jubiliejaus proga paskatino pirmiausia Aostos vyskupija, parodė, jog šis viduramžių mąstytojas tebekelia susidomėjimą. Dėl miestų, su kuriais buvo susijęs, jis taip pat žinomas kaip Anzelmas Bekietis ir Anzelmas Kenterberietis. Kas ta asmenybė, su kuria ypač susijusios jaučiasi trys tautos, esančios viena nuo kitos labai toli ir trijose skirtingose valstybėse – Italijoje, Prancūzijoje ir Anglijoje? Intensyviu dvasiniu gyvenimu išsiskyres vienuolis, puikus jaunimo ugdytojas, ypatingais mąstymo gebėjimais pasižymėjęs teologas, išmintingas valdytojas ir principingas *libertas Ecclesiae* gynėjas, Anzelmas yra viena iškiliausių viduramžių asmenybių, gebėjusių visas šias savybes suderinti visada jo mąstymui bei veiklai vadovavusios gilios mistinės patirties dėka.

Šv. Anzelmas gimė 1033 m. (ar 1034 m. pradžioje) Aostoje. Jis buvo pirmagimis kilmingoje šeimoje. Jo tėvas, šiurkštus žmogus, mėgavosi gyvenimo malonumais ir švaistė savo turtus; motina, priešingai, laikėsi aukštesniųjų papročių ir buvo labai religinga (plg. Eadmero. *Vita s. Anselmi: PL 159, col. 49*). Būtent motina iš pradžių rūpinosi savo sūnaus žmogiškuoju bei religiniu ugdyimu, vėliau patikėjusi jį Aostos abatijos benediktinams. Anzelmas, pasak biografo, nuo vaikystės įsivaizdavo, kad gerasis Dievas gyvena aukštose ir snieguotose Alpių viršūnėse, vieną naktį susapnavo, jog į tuos spindinčius rūmus buvo pakviestas paties Dievo, kuris su juo maloniai pasišnekėjęs galiausiai pasiūlė suvalgyti „labai baltos duonos“ (ten pat, col. 51). Sapnas pagimdė įsitikinimą, kad jis pašauktas didelei misijai. Sulaukęs penkiolikos, Anzelmas pasiprašė priimamas į Benediktinų ordiną, tačiau tam visomis jėgomis pasipriešino tėvas, nenusileidęs nė tada, kai jo sūnus, sunkiai susirgęs ir jausdamas artėjančią mirtį, malda vienuoliškojo abito kaip paskutinės paguodos. Pasveikęs ir netekęs anksti mirusios motinos, Anzelmas išgyveno moralinio pakrikimo laikotarpį: nugalėtas žemiškųjų aistrų, apleido studijas, tapo kurčias Dievo kvietimui. Jis grįžo namo ir, ieškodamas naujų potyrių, pradėjo keliauti po Prancūziją. Po trejų metų atvykęs į

Normandiją, apsilankė Beko (*Bec*) benediktinų abatijoje, patrauktas vienuolyno prioro Lanfranko Pavijiečio garso. Tai buvo apvaizdingas susitikimas, nulėmęs jo likusį gyvenimą. Vadovaujamas Lanfranko, Anzelmas energingai kibo į studijas ir netrukus tapo ne tik mokytojo mylimu studentu, bet ir patikėtiniu. Anzelmo vienuoliškasis pašaukimas atgijo, rūpestingai pasvėręs jis būdamas 27 metų įstojo į vienuolių ordiną ir buvo išventintas kunigu. Askezė ir studijos atvėrė naujus horizontus, leidusius jam aukštesniu lygmeniu vėl atrasti tą Dievo artumą, kokį turėjo vaikystėje.

Lanfrankui 1063 m. tapus Kano (*Caen*) abatu, Anzelmas, vienuoliu išbuvęs tik trejus metus, buvo paskirtas Beko vienuolyno prioru ir, atsiskleidus jo subtilaus auklėtojo talentui, vienuolyno mokyklos mokytoju. Anzelmas nemėgo autoritarinių metodų: jaunuolius jis lygindavo su gležnais augalais, kurie geriau auga šiltnamyje, ir suteikdavo jiems „sveikos“ laisvės. Jis griežtai laikėsi vienuoliškosios drausmės ir to reikalavdavo iš kitų, tačiau, užuot drausmę primetęs, stengdavosi paskatinti jos laikytis įtikinėdamas. Mirus abatui Erluinui, Beko abatijos steigėjui, Anzelmas 1079 m. vasarį vieningai išrenkamas jo įpėdiniu. Tuo metu daug vienuolių buvo pakviesta į Kenterberį (*Canterbury*) tarp savo brolių anapus Lamanšo sąsiaurio paskleisti žemyne vykusio atsinaujinimo. Jų darbas sulaukė tokio pripažinimo, kad Lanfrankas Pavijietis tapo nauju Kenterberio arkivyskupu ir paprašė Anzelmo kuriam laikui atvykti pas jį pamokyti vienuolių ir padėti jam dorotis su sunkia padėtimi, į kurią po normanų įsiveržimo pateko jo bažnytinė bendruomenė. Anzelmo apsilankymas buvo veiksmingas. Ji laimėjo tiek palankumo bei pagarbos, kad, Lanfrankui mirus, buvo išrinktas Kenterberio arkivyskupu. Iškilmingi vyskupo šventimai jam suteikti 1093 m. gruodį.

Anzelmas nedelsdamas įsitraukė į energingą kovą dėl Bažnyčios laisvės, drąsiai paremdamas dvasinės valdžios nepriklausomybę žemiškosios atžvilgiu. Jis gynė Bažnyčią nuo nederamo politinės valdžios, pirmiausia karalių Viljamo Raudonojo ir Henriko I, kišimosi, sulaukdamas padrašinimo ir paramos iš Romos popiežiaus, kuriam Anzelmas visada drąsiai ir nuoširdžiai rodė ištikimybę. 1103 m. tokia ištikimybė kainavo jam skaudžią tremtį iš Kenterberio sosto. Tik 1106 m., karaliui Henrikui I atsisakius pretenzijos dalyti bažnytinius postus, rinkti iš Bažnyčios mokesčius bei konfiskuoti bažnytinę nuosavybę, Anzelmas galėjo grįžti į Angliją, kur buvo šventiškai sutiktas dvasininkų ir tikinčiųjų. Taip laimingai baigėsi ilga kova, kurią jis kovojo ištvermės, narsos ir gerumo ginklais. Šis šventas arkivyskupas, visur keldavęs aplinkinių susižavėjimą, paskutinius savo gyvenimo metus paskyrė moraliniam dvasininkų

ugdymui ir dvasinei teologinių argumentų paieškai. Jis mirė 1109 m. balandžio 21 d., palaikomas tos dienos šv. Mišiose skelbtų Evangelijos žodžiu: „Jūs išvėrėte su manimi mano išbandymuose, todėl aš jums skiriu valdyti karalystę, kaip ir man ją yra skyręs Tėvas. Mano karalystėje jūs valgysite ir gersite už mano stalo...“ (*Lk* 22, 28–30). Taip tikrove tapo vaikystėje, pačioje dvasinės kelionės pradžioje, susapnuotas sapnas apie slėpiną pokylį. Jėzus, pakvietęs jį prie savo stalo, priėmė šv. Anzelmą jo mirties valandą į amžinąją Tėvo karalystę.

„Meldžiu, Dieve, trokšti tave pažinti, mylėti ir džiaugtis tavimi. Ir net jei šiame gyvenime negebu to daryti pilnatviškai, tai bent kasdien eisiu į priekį, kol pasieksiu pilnatvę“ (*Proslogionas*, 14 skyrius). Šita malda leidžia suprasti šio didžiojo viduramžių šventojo mistinę sielą – scholastinės teologijos steigėjas, kuriam krikščioniškoji tradicija suteikė „iškiliojo mokytojo“ titulą, puoselėjo karštą troškimą giliau perprasti dieviškuosius slėpinius, kartu vis dėlto suvokdamas, kad Dievo ieškojimo kelionė bent šioje žemėje niekada nesibaigia. Minties aiškumu ir loginiu griežtumu jis visada siekdavo „pakelti protą ligi Dievo kontempliavimo“ (*Ivi, proemium*). Anzelmas aiškiai pareiškia, jog ketinantys studijuoti teologiją niekada negali kliautis vien savo protu, bet sykiu privalo puoselėti gilią tikėjimo patirtį. Pasak šv. Anzelmo, teologo veikla rutuliojasi trimis etapais: tai tikėjimas, nuolankiai priimtina laisva Dievo dovana; patirtis, kurią sudaro Dievo žodžio įkūnijimas kasdieniame gyvenime; galiausiai tikras pažinimas, kuris yra ne grynų svarstymų, bet kontempliacinės įžvalgos vaisius. Todėl ir šiandien sveikam teologiniam tyrinėjimui ir kiekvienam trokštančiam giliau panirti į tikėjimo tiesas tebėra naudingi jo garsūs žodžiai: „Nebandau, Viešpatie, įsiskverbti į Tavo gelmę, nes nė iš tolo negaliu su ja lyginti savo intelekto; tačiau trokštu bent iki tam tikro lygio suprasti Tavo tiesą, kuria mano širdis tiki ir kurią myli. Nesistengiu suprasti, kad tikėčiau, bet tikiu, kad suprasčiau“ (*Ivi*, 1).

Brangūs broliai ir seserys, visą šv. Anzelmo gyvenimą ženklinę tiesos meilę ir nuolatinis Dievo alkis tepaakina kiekvieną krikščionį nenuilstamai siekti vis Gilesnės vienybės su Kristumi – Keliu, Tiesa ir Gyvenimu. Be to, drąsos kupinas uolumas, lydėjęs jo pastoracinę veiklą ir buvęs jo nesusipratimų, kartėlio ir galiausiai tremties priežastimi, tepadrašina ganytojus, pašvęstuosius asmenis ir visus tikinčiuosius mylėti Kristaus Bažnyčią, už ją melstis, dėl jos darbuotis bei kentėti, niekada jos nepaleidžiant ir neišduodant. Dievo Motina Mergelė Marija, kuriai Anzelmas buvo sūniškai pamaldus, teišk prašo mums šios malonės. „Marija, mano širdis karštai trokšta Tave mylėti, – rašė šv. Anzelmas, – mano lūpos karštai trokšta Tave aukštinti.“

Laiškas Kunigų metų proga

Brangūs sergantys ir kenčiantys broliai ir seserys! Garbingieji už ligonių pastoraciją atsakingi broliai vyskupai ir kunigai! Gerbiamosios ligonių sąjungos ir visi, kurie dosniai tarnaujate ligoniams bei kenčiantiems!

Jau įsibėgėjo Kunigų metai, Benedikto XVI paskelbti 2009 m. liepos 19 d. Jono Marijos Vianėsaus, visų pasaulio klebono šventojo globėjo, gimimo dangui 150-ųjų metinių proga. Savo laiške, kuriuo skelbiami Kunigų metai, Šventasis Tėvas rašė, jog šiais metais „trokštama paskatinti visus kunigus viduje atsinaujinti. Idant Evangelija šiandiniame pasaulyje būtų liudijama dar galingiau ir veiksmingiau.“ Šiuo malonės laiku visa krikščionių bendruomenė kviečiama iš naujo atrasti kunigiškojo pašaukimo grožį ir melstis už kunigus.

Kunigas greta sergančiojo lovos atstovauja pačiam Kristui, dieviškajam Gydytojui, neabejingam kenčiančiųjų daliai. Iš tiesų, per kunigo teikiamus Bažnyčios sakramentus Jėzus Kristus ligoniui siūlo išgyti per susitaikinimą ir nuodėmių atleidimą, patepimą šventuoju aliejumi ir galiausiai Eucharistiją, Viatiką, kuriame pats Kristus, kaip mėgdavo sakyti Jonas Leonardis, tampa „nemirtingumo vaistu“, kuriuo „esame paguodžiami, pasotinami ir perkeičiami į Dievą bei dieviškosios prigimties dalininkus (plg. 2 Pt 1, 4)“. Tad kunigo asmenyje prie ligonio yra pats Kristus, atleidžiantis, gydantis, guodžiantis, paimantis ligonį už rankos ir tariantis: „Aš esu prisikėlimas ir gyvenimas. Kas tiki mane, – nors ir numirtų, bus gyvas. Ir kiekvienas, kuris gyvena ir tiki mane, neragaus mirties per amžius“ (Jn 11, 25).

Kunigų metai baigsis per Švenčiausiosios Jėzaus Širdies iškilmę 2010-ųjų birželį, tais metais, kai Popiežiškoji sveikatos apsaugos darbuotojų pastoracijos taryba švęs 25-ąsias savo įsteigimo metines. Garbingo atminimo Dievo tarnas Jonas Paulius II šią Popiežiškąją tarybą įsteigė 1985 m. vasario 11-ąją, Švenčiausiosios Lurdo Mergelės Marijos atminimo dieną, trokšdamas parodyti, jog „Bažnyčia rūpinasi ligoniais padėdama tiems, kurie tarnauja ligoniams bei kenčiantiems, idant jų apaštalavimas dar veiksmingiau atsilieptų į žmonių poreikius“ (*Pastor Bonus*, 152).

Naudodamasis šių apvaizdingų metinių proga, artinuosi prie kiekvieno iš jūsų ir kviečiu jus, brangūs sergantys broliai ir seserys, nepalaujamai melstis ir aukoti savo kančias gyvybės Viešpačiui už jūsų mylimų kunigų šventumą, kad uoliai ir kupini pastoracinės

meilės vykdytų tarnybą, patikėtą jiems Kristaus, kūno ir sielos gydytojo. Raginu jus iš naujo atrasti šventojo rožinio maldos už dvasinę kunigų gerovę, ypač spalio mėnesį, grožį. Be to, kiekvienas mėnesio pirmasis ketvirtadienis ir pirmasis penktadienis, atitinkamai skirti Eucharistijai ir Švenčiausiajai Jėzaus Širdžiai, yra dienos, ypač tinkamos dalyvauti šv. Mišiose ir Švenčiausiojo Sakramento adoracijoje.

Norėčiau priminti, kad meldžiantis už kunigus šiais metais galima gauti ypatingus atlaidus. Apaštališkosios penitenciarijos dekretu rašoma: „Seniems žmonėms, ligoniams ir visiems, kurie dėl teisėtų priežasčių negali palikti savo namų, sieloje visiškai atsakantiems prieraišumo prie bet kokios nuodėmės ir turintiems intenciją, atsiradus galimybei, įvykdyti tris įprastines sąlygas, taip pat dovanojami visuotiniai atlaidai, jei jie nurodytomis dienomis namie ar kitur, kur dėl negalės būna, meldžiasi už kunigų šventėjamą ir pasitikėdami aukoja savo ligas bei vargus Dievui per Mariją, apaštalų Karielenę. Be to, visiems tikintiesiems suteikiami daliniai atlaidai kiekvieną kartą, kai jie sukalba penkis *Tėve mūsų, Sveika, Marija* ir *Garbė Dievui* ar kitą patvirtintą maldą Švenčiausiosios Jėzaus Širdies garbei, prašydami, kad kunigai išlaikytų gyvenimo tyrumą ir šventumą.“

Jūsų maldai taip pat norėčiau patikėti ligoninės kapelionų piligrimystę, kuri šios Popiežiškosios tarybos 25-ųjų įsteigimo metinių proga kitą balandį įvyks pirma Lurde, o paskui Arse. Šiuos abu Prancūzijos miestus sieja artimas ir tvirtas ryšys. Kalbėdamas apie šią apvaizdingą sąsają, Benediktas XVI laiške, kuriame paskelbė Kunigų metus, priminė palaimintojo popiežiaus Jono XXIII žodžius: „Prieš pačią Arso klebono nuopelningo gyvenimo pabaigą kitoje Prancūzijos dalyje nuolankiai ir tyrai mergaitei pasirodė Nesuteptoji Mergelė, kad perteiktų jai maldos ir atgailos žinią, kurios milžiniškas atgarsis jau šimtą metų gerai žinomas. Iš tiesų šventasis kunigas, kurio atminimą švenčiame, savo gyvenimu iš anksto gyvai parodė didžiąsias antgamtines tiesas, perteiktas Masabelio (*Massabielle*) regėtojais.“ Popiežius dar pridūrė, jog šventasis klebonas savo tikintiesiems visada primindavo, kad „Jėzus Kristus, atidavęs mums viską, ką galėjo duoti, dar panoro palikti ir savo brangiausią turtą – motiną“.

Jums, brangūs sergantys ir kenčiantys broliai ir seserys, patikiu Bažnyčią, kuriai reikia jūsų maldų ir kančių, Šventojo Tėvo popiežiaus Benedikto XVI asmenį ir visus pasaulio vyskupus ir kunigus, kiekvieną dieną trokštančius jūsų pašventinimo. Skirkite ypatingą maldą už sergančius ir kūno negalės kamuojamus kunigus, kurie, lygiai kaip ir jūs, kartu su sielą guodžiančia bei gydančia išganomosios malonės jėga kasdien neša

ir skausmo našta. Taip pat melskite Dievo tarno Jono Pauliaus II beatifikacijos ir kanonizacijos! Atkakliai melskite šventųjų kunigiškųjų ir vienuoliškųjų pašaukimų! Čia siūlau gražią Jono Pauliaus II malda, kurią galite sakyti kiekvieną dieną. Melskitės ir už mane! Aš, kunigas ir vyskupas, irgi viliuosi, kad už mane melsitės ir aukosite savo kančias, idant dievobaimingai kuo geriau galėčiau atlikti savo kaip Popiežiškosios sveikatos apsaugos darbuotojų pastoracijos tarybos prezidento pareigas, patikėtas man Šventojo Tėvo. Savo ruožtu patikinu jus, jog kartu su savo Popiežiškosios tarybos bendradarbiais kasdien Viešpaties angelo maldos valandą melsiuosi už jus Benedikto XVI žodžiais:

Melskimės už ligonius,
ypač tuos, kurie sunkiausiai serga,
kurie negali pasirūpinti savimi
ir visiškai priklauso nuo kitų priežiūros.
Tegu kiekvienas per greta jų esančiųjų globą
patiria Dievo galią bei meilę ir jo išganomosios
malonės apstumą!
Marija, ligonių Pagalba, melski už mus!
(*Viešpaties angelas, 2009 02 08*)

Kupinas abipusės maldos dvasios, teikiu jums visiems,
jūsų artimiesiems ir tiems, kurie jumis rūpinasi, savo
palaiminimą: vardan Dievo – Tėvo ir Sūnaus, ir Šven-
tosios Dvasios.

Arkivyskupas Zygmunt Zimowski
Popiežiškosios sveikatos apsaugos darbuotojų
pastoracijos tarybos prezidentas

Vatikanas, 2009 m. spalio 1 d.

Europos Katalikų socialinių dienų „Solidarumas – Europos ateitis“ baigiamoji žinia

Gdanskas, 2009 m. spalio 8–11 d.

„Jūsų sūnūs ir jūsų dukterys pranašaus, jūsų seni žmo-
nės sapnus sapnuos, o jūsų jauni žmonės turės regėjimus“ (Jl 3, 2).

1. 1939 m. rugsėjo 1 d. šūviai Vesterplatėje paženkli-
no kruviniausio pasaulio istorijoje konflikto, nusinešusio
per 60 milijonų gyvybių, pradžią. Iš susitaikymo paieš-
kos po šios tragedijos išaugo laisvės, taikos ir pažangos
projektas, šiandien žinomas kaip Europos Sąjunga.

Praėjus 70 metų pirmosios Europos Katalikų socialinės
dienos į Gdanską subūrė 29 Europos šalių delegacijas.
Tai miestas, kuriame darbininkų ir intelektualų kova
dėl žmogiškųjų bei socialinių darbo matmenų atkūri-
mo nutiesė kelią į Geležinės uždangos žlugimą ir Eu-
ropos susivienijimą.

Čia, Gdanske, susibūrimė, kuris, tikimės, bus pirmasis
iš daugelio, apmąstėme solidarumo reikšmę bei jo ateitį
Europoje. Įkvėpti Evangelijos ir Katalikų Bažnyčios
socialinio mokymo pateikiame pasiūlymus bendrajam
gėriui Europoje skatinti.

2. Tikime, kad mūsų karta pašaukta vėl imtis išsūkio pa-
rengti bendrojo gėrio strategiją, besiremiančią principu:
„Stenkitės vieni kitiems su meile tarnauti“ (*Gal 5, 13*). Tam
būtina, kad socialinės institucijos gerbtų savarankiškos
veiklos erdves, įgalinančias kiekvieną asmenį išskleisti
visą savo potencialą. To galima pasiekti mūsų instituci-
joms įdiegus solidarumo ir subsidiarumo principus.

Tokia strategija suponuoja teisingą demokratiją, kuri
gali veikti tik kiekvienam atsakingai prisidedant. Sava-
naudiškas elgesys, utilitarizmas ir materializmas, kaip
aiškiai parodė dabartinė ekonominė krizė, turi užleisti
vietą dalijimuisi. Ekonominė veikla privalo vadovautis
solidarumo principu. Privalu gerbti neatimamą žmo-
gaus gyvybės nuo prasidėjimo momento iki natūralios
mirties kilnumą, įskaitant ir ateivius, besibeldžiančius
į mūsų duris, ir būsimąsias kartas.

Gyvename visuomenėse, išsiugdžiusiose didelį indi-
vidualių teisių suvokimą, kai net nebejauciama atsa-
komybė niekam kitam, išskyrus sau. Pabrėžiame, kad
solidarumas yra kiekviename iš mūsų glūdinti pareiga
ir kad tik tokia sąlyga neleidžia teisėms tapti vien sa-
vavališkomis.

Neturime baimintis: solidarumas yra mūsų bendra
ateitis. Europos vienybė buvo kelių asmenų svajonė. Ji
virto viltimi daugeliui. Šiandien mūsų pareiga laiduo-
ti, kad ji tarnautų pasaulinio solidarumo tikslui.

Turime vengti pavojaus įpulti į apatiją ar naują nihi-
lizmą. Būtina labiau pasitikėti žmonių kūrybiškumu
kuriant vertybėmis grįstą Europą.

3. Mums solidarumas reiškia asmenines ir kolektyvi-
nes pastangas trimis pagrindinėmis kryptimis:

Solidarumas tarp kartų:

– skatinti ir ginti šeimą, pagrįstą vyro ir moters santuo-
ka, ir kurti sąlygas, leidžiančias tėvams auginti vaikus
ir suderinti šeimos gyvenimą su profesiniu;

► Bažnyčia Lietuvoje

– įgyvendinti bendrąją Europos imigracijos bei prieglobsčio suteikimo politiką, pripažįstant kiekvieno migranto žmogiškąjį kilnumą su iš to išplaukiančiomis teisėmis ir pareigomis kaip jų integracijos pagrindu;

– perorientuoti savo asmeninę gyvenseną ir ekonominių augimą, siekiant sumažinti savo ekologinį išpaudą bei neatsinaujinančių gamtos išteklių vartojimą ir perduoti būsimoms kartoms planetą gyvenamą.

Solidarumas Europoje:

– priversti ekonomiką tarnauti visiems, pripažįstant visokio žmogaus darbo – apmokamo ir neapmokamo, labdaringo ir savanoriško – vertę; pritaikyti Europos socialinės rinkos ekonomiką prie naujų iššūkių;

– apsaugoti pažeidžiamiausius iš mūsų, didinti socialinę teisingumą ir lygias galimybes visiems mūsų visuomenių nariams, imantis veiksmingesnių priemonių skurdui ir socialinei atskirčiai mažinti;

– skatinti finansinio reguliavimo ES lygmeniu politiką ir remti veiksmingas tarptautines valdymo struktūras.

Solidarumas tarp Europos ir likusio pasaulio:

– tesėti pažadus besiplėtojančioms šalims ir skatinti *co-development* politiką su neturtingiausiomis pasaulio, pirmiausia Afrikos žemyno, šalimis;

– toliau plėtoti garbingas prekybos praktikas ir nacionaliniu, ir Europos lygmeniu;

– skatinti taiką ir teisingumą remiantis pagarba žmogaus kilnumui ir žmogaus teisėms, pirmiausia religijos laisvei.

Norint įgyvendinti šiuos tikslus, tiek nacionaliniu, tiek Europos Sąjungos lygmeniu būtina skirti viešųjų lėšų.

Visi Europos piliečiai, pritariantys tokiems požiūriams, asmeniškai teįsipareigoja juos įgyvendinti bei imtis politinės atsakomybės visais reikšmingais lygmenimis.

4. Kvietimas skatinti visapusišką žmonių ir tautų vystymąsi yra pašaukimas, padarantis mus tokius, kokie esame. Kaip krikščionys, esame atviri transcendencijai. Mūsų pašaukimas priimti brolystės dovaną ir pasitikėti Dievo apvaizda, tampant jo įrankiais net tada, kai tai reikalauja asmeninių aukų.

Europai reikia vyrų ir moterų, išugdytų tikėjimo, pasirengusių Jėzaus Kristaus vardu priimti kitus išskėstomis rankomis ir įsipareigojusių kartu statydinti solidarumo santykius bei institucijas, tarnaujant mūsų laikų žmonėms ir neužmirštant būsimųjų kartų. Tad ieškodami bendrojo gėrio trokštame tęsti dialogą ir darbą su skirtingų įsitikinimų vyrais ir moterimis.

Vilniaus arkivyskupijos kunigų susirinkimas

Lapkričio 4 d. Vilniaus arkivyskupijos kurijoje vyko arkivyskupijos kunigų susirinkimas. Vilniaus arkivyskupas metropolitas kardinolas Audrys Juozas Bačkis, malda pradėjęs susirinkimą, dėkojo, kad sirgdamas sulaukė kunigų palaikymo. Jis savo ligą, silpnumą, sunkumus aukojo už visus kunigus. Ganytojas skatino parapijose burti maldos už kunigus grupes. Arkivyskupijoje jau yra per 60 tokių grupių. Tai didelė dvasinė nauda visai Bažnyčiai, nes ugdo bendruomeniškumą, tarpusavio ryšius, supratimą. Kardinolas išreiškė troškimą toliau plėtoti kunigų tarpusavio vienybę, kad dvasininkai drauge melsųsi, dalytųsi pastoraciniais rūpesčiais, taip pat pabrėžė kunigų vienybės su vyskupu svarbą. Ganytojas apgailėstavo, jog kartais tenka taikyti suspensą, kai nesilaikoma klusnumo pažado, duoto vyskupui, nepaisoma pastoracijos poreikių. Kai kuriems kunigams sunku keltis iš vienos parapijos į kitą, bet dvasininkas turi bendradarbiauti

su vyskupu, kai yra siunčiamas, priimti misiją. Parapijose kunigai raginami lankyti žmones, užmegzti ryšius, nuoširdžiai pabendrauti, atrasti būdų padėti vargstantiesiems. Žmonėms skaudžiausia, kai kunigas atvyksta tik mokesčių surinkti. Kardinolas pabrėžė, kaip svarbu bendrauti su šeimomis, turėti draugų, kad kunigas neliktų vienišas ir užsidaręs. Dvasininkas turi išlaikyti orumą ir mokėti bendrauti su moterimis, nes jos didžiausios talkininkės Bažnyčioje. Kardinolas taip pat sveikino kunigus, besiruošiančius į piligriminę kelionę Šventojo Žemėn.

Kardinolas A. J. Bačkis skaitė ištrauką iš šv. Karolio Boromiejaus kalbos sinode. Šventasis pabrėžė, kad kunigas kviečiamas pamokslauti asmeniniu gyvenimu, laikytis saiko, medituoti Dievo žodį, išsaugoti susikauptą rūpintis savo paties sielovada, nes tik taip išlaikys žmonių pasitikėjimą. Popiežiškoji Dvasininkų kongregacija kviečia neprarasti misionieriškos dvasios, eiti į žmones, jų ieškoti, ne tik teikti patarnavimus, melstis už mirusiuosius, bet ir skirti dėmesį gyviesiems.

Šventimai Panevėžio vyskupijoje

Spalio 18 d. Panevėžio Kristaus Karaliaus katedroje vysk. J. Kauneckas į kunigus išventino diakoną **Rimantą Rimką** (gim. 1979).

Kun. **Rimantas Rimkus** paskirtas Panevėžio Kristaus Karaliaus katedros vikaru, A. Lipniūno pagrindinės mokyklos kapelionu, „Vaivorykštės“ lopšelio-darželio kapelionu ir Panevėžio vyskupijos jaunimo veiklos organizatoriumi, ypač rūpintis Lietuvos jaunimo dienų rengimu Panevėžyje.

-P-

Jonavos Caritas 20-metis

Spalio 30 d. Jonavos dekanate švęstas Caritas organizacijos įsikūrimo dvidešimtmetis. Į šv. Mišias už buvusius ir esamus Caritas bendradarbius buvo pakviesti viso dekanato Caritas organizacijos nariai bei jos veiklą palaikantys tikintieji. Šv. Mišias aukojo Kauno arkivyskupijos Caritas direktorius kun. Virginijus Birjotas, po jų bažnyčioje netilo sveikinimai ir padėkos ilgamečiams organizacijos bendradarbiams, Jonavos dekanato Caritas skyrių vadovėms.

Kauno arkivyskupijos Caritas reikalų vedėja ses. Viktorija Maknauskaitė ir darbuotoja Onutė Virbašiūtė džiaugėsi aktyvia dekanato Caritas veikla, gyrė už gerus rezultatus. Sveikinimo žodžius tarė ir Jonavos rajono mero Bronislovo Liutkaus padėkas dekanato Caritas skyrių vedėjoms įteikė vicemeras Vytautas Beišinas, Jonavos socialinių paslaugų centro direktorė Valentina Berezna-Demidenko bei Socialinės paramos skyriaus vedėja Ingrida Malciuvienė. Nuo pat Caritas įsikūrimo dekanate tarnaujančius narius sveikino, įteikdamas padėkas ir gėlių, Jonavos dekanas kun. Audrius Mikitiukas. Jonavoje įsikūrusios nevyriausybinių organizacijos „Guoda“ vedėja Irena Revzinienė taip pat padėkojo jaunimo centro „Vartai“ nariams už nuolatinę jų pagalbą vykdomose „Maisto banko“ ir kt. akcijose.

Kardinolas džiaugėsi Vilniuje, Šv. Mykolo bažnyčioje, atidarytu Bažnytinio paveldo muziejumi, dėkojo kunigams, iš savų parapijų paskolinusiems įvairių vertybių. Muziejuje numatoma rengti edukacines programas mokslieviams, plėtoti įvairių žmonių religinį ugdymą, jo lankytojai bus kūrybingai supažindinami su krikščionybe. Bažnyčia – sakrali aplinka, tinkanti pagarbiai saugoti ir žmonėms pristatyti krikščioniško meno vertybes, kurios didesnei Dievo garbei kaip tik ir buvo geradarių padovanotos.

Vilniaus arkivyskupijos jaunimo centro darbuotoja Šarūnė Gasiūnaitė aiki no sudaryti sąlygas parapijų jaunimui atvykti į Aušros Vartų Švč. Mergelės Marijos, Gailestingumo Motinos, atlaidus. Lapkričio 20 d. rengiama speciali šventiška programa Jaunimo diena. Parapijų jaunimas kviečiamas vykti į naujametinį Taizé bendruomenės susitikimą Poznanėje. Tokių maldos susitikimų tikslas – ugdyti jaunų žmonių pasitikėjimą Dievu, vienas kitu ir savi mi, būti susitaikymo ir krikščioniškos vienybės ženklu. Jau sukurtas ir gerai įvertintas meninis filmas „Lūpos sudėtos tylai“ apie Taizé bendruomenės įkvėptą Europos jaunimo susitikimą Vilniuje šių metų gegužės 1–3 d.

Vilniaus Šv. Juozapo kunigų seminarijos rektorius ir socialinio Bažnyčios mokymo disciplinos dėstytojas kun. Žydrūnas Vabuolas pristatė naujausią popiežiaus Benedikto XVI encikliką *Caritas in veritate*. Tai trečioji šio popiežiaus enciklika. Iš popiežių enciklikų – dešimtoji socialine tema, dedikuota popiežiaus Pauliaus VI enciklikos *Populorum progressio* keturiasdešimtmečiui. Savo pirmojoje socialinės tematikos enciklikoje popiežius Benediktas XVI svarsto apie tai, jog meilė turi būti išgyvenama tik tiesos šviesoje. Tiesa be meilės neskatina rinktis teisingų dalykų. Tiesos misija – reikalauti visuomenės, kuri gerbtų žmogų. Enciklikoje popiežius akcentuoja savo pirmtakų mokymą apie socialinį gyvenimą ir žmonių tarpusavio santykius pabrėždamas, kad Katalikų Bažnyčia nėra nusistačiusi prieš pažangą, ji remia ir prisideda prie žmogaus vystymosi, jei nuo to nėra atskiriama. Bažnyčia akcentuoja, kad privalu rūpintis viso žmogaus asmeniu, visų žmonių, ne tik turtingųjų, gyvenimu, pasitelkiant ne vien technines institucijas ar ekonomines priemones, bet ir moralinius kriterijus. Nė vienoje srityje negalima suabsoliutinti technikos galių. Vystymasis – pašaukimas, nes kyla ne iš žmogaus, o iš Dievo. Reikiamos sąlygos – atsakinga laisvė ir meilė. Popiežius apžvelgė šio laikmečio problemas: ekonominę krizę, kuri išstiko, nes be atvangos siekiama pelno, nepagarbą gyvybei, kultūrinį eklektizmą, nedarbą, badą, skurdo formas, teisės į religinę laisvę neigimą ir kt. Enciklikoje pabrėžiama žmonijos bendradarbiavimo svarba, dialogas tarp tikėjimo ir proto, subsidarumo ir solidarumo taikymas, iškeliami tarptautinių organizacijų ekonomikos, finansų struktūrų reformos ir visuotinės pasaulinės politinės valdžios būtinybė. Tačiau to neįmanoma padaryti ignoruojant atgamtinį pradą, neugdant žmonių sąžinės.

Kun. Žydrūnas Vabuolas kvietė rengiant sąžinės apžvalgą įtraukti ir ekologijos klausimą, skatinti žmones svarstyti, kaip jie elgiasi su kūrinija, naudoja išteklius, kur deda šiukšles. Kunigas šią popiežiaus encikliką siūlė pristatyti verslininkams, parapijose ar bendruomenėse surengti diskusijas apie verslo etiką.

Vilniaus arkivyskupo augziliaras ir generalinis vikaras vyskupas Juozas Tumnaitis sakė, kad parapijose pasitaiko, kai kunigai aukoja net po septynerias šv. Mišias. Tuo tarpu leistina šiokiadieniais tik po dvejas, o sekmadieniais po trejas šv. Mišias. Vyskupas kvietė kunigus jungti žmonių intencijas ir juos

apie tai informuoti. Pasak vyskupo J. Tunaičio, dera pranešti, jog šv. Mišiose meldžiamasi už vienus ar kitus žmones, tačiau šv. Mišios aukojamos Dievui pagarbinti, padėkoti, o ne vien už konkretų asmenį. Pasak vyskupo, parapijose turėtų būti kruopščiau tvarkomos pajamų ir išlaidų knygos. Kiekvieną rinkliavą privalu registruoti aktu, kurį pasirašo du žmonės, o išlaidas būtina pateisinti pirminiais dokumentais – čekiais ar pan. Svarstydamas santuokų klausimą, vyskupas patarė atsakingiau priimti tuos, kurie nori tuoktis bažnyčioje, neskubėti tuokti visiškai jaunų porų ar tų, kurios jau laukiasi vaikelio. Jei reikia leidimo ar dispensos, kuo skubiau kreiptis į kurią.

Susirinkimui perduotas Vilniaus Šv. Teresės bažnyčios klebono ir Aušros Vartų Švč. Mergelės Marijos, Gailestingumo Motinos, koplyčios rektoriaus mons. Jan Kasiukevič kvietimas dalyvauti Gailestingumo Motinos atlaiduose. Kunigų diena švenčiama lapkričio 18 d. Kunigai kviečiami drauge melstis Rytmetinę 10.30 val. Gailestingumo Motinos koplyčioje. 11 val. Šv. Teresės bažnyčioje Eucharistijai vadovaus Vilniaus arkivyskupas metropolitas kardinolas Audrys Juozas Bačkis.

-ksb-

Apaštališkojo nuncijaus apsilankymas

Spalio 5-ąją, Šv. Faustinos minėjimo dieną, Vilniaus kunigų seminarijoje svečiavosi apaštališkasis nuncijus arkivyskupas Luigi Bonazzi. Visus maloniai nustebino, kad nuncijus, nors į Lietuvą atvyko neseniai – tik šį pavasarį, šv. Mišias aukojo jau lietuviškai. Homilijoje jis priminė, jog pirma ir viršum visko turėtų būti meilė: ji turi mus lydėti mums einant melstis, studijuoti, dirbti ar pamokslauti.

Arkivyskupas paragino atrasti ryšį tarp gailestingą samariečio palyginimo ir šv. Faustinos žinios, netgi pasiūlė tokią diplominio darbo temą: „Ryšys tarp gailestingą samariečio palyginimo ir Faustinos žinios“. Homiliją nuncijus užbaigė malda: „Prašykime Dievo, užtariant šv. Faustinais, jog pamatytume, kad mes tie pakelėje gulintys sužeistieji ir kad kiekvieną dieną esame išgydomi.“

Po vakariinės susitikta konferencijų salėje, anot nuncijaus, pasikalbėti šeiminis aplinkoje. Arkivyskupas pasidalijo atsiminimais iš seminarijos laikų. Pasak jo, seminarija yra ypatinga ugdymo vieta, mokymosi ir buvimo mokiniu laikas. Nuncijus prisiminė, kaip svarbu seminarijoje mokėti džiaugtis kito dovanomis, įvertinti jas: „Jei kitas geriau už mane žaidžia krepšinį, turiu jį padrausinti. Tai galimybė man augti meile.“ Arkivyskupas ragino nepamiršti siekti šventumo, nes šventumas statydamas Bažnyčią ir daro pasaulį žmoniškesnį.

Pabaigoje apaštališkasis nuncijus Luigi Bonazzi padėkojo už atidų klausymą ir kiekvienam klierikui įteikė po vieną į lietuvių kalbą išverstą savo atsiminimų „Seminarijos metų prisiminimai ir apmąstymai“ egzempliorių.

-ak-

Kunigų ugdymo instituto „Aqua“ naujųjų mokslo metų pradžia

Spalio 27 d. Vilkaviškio vyskupijos pastoracijos centre Marijampolėje po vasaros atostogų prasidėjo šeštasis vyskupijos kunigų ugdymo instituto „Aqua“ sezonas. Šio instituto nariai renkasi kartą per mėnesį, su pakviestais lektoriais gvildena Bažnyčiai ir visuomenei aktualias temas, drauge meldžiasi, bendrauja, o prieš šv. Kalėdas ir šv. Velykas organizuoja susikaupimo dienas, rekolekcijas.

Jonavos Šv. apašt. Jokūbo parapijos Caritas skyriaus steigėja Agota Pumpu-tienė (skyrius buvo įsteigtas drauge su mons. Vincentu Pranckiečiu bei tikybos mokytoja Regina Určinskiene) priminė pirmuosius organizacijos veiklos žingsnius. Po sveikinimų ir padėkų susirinkusieji Šv. apašt. Jokūbo parapijos salėje vaišinosi agapės gėrybėmis, pasigrožėjo dekanato Caritas veiklos akimirkomis, įamžintomis nuotraukose. Šventės dalyviai dar ilgai nesiskirstė, diskutavo aktualiomis Caritas veiklos temomis, vienas kitam linkėjo neprarasti ūpo ir toliau dirbuotis artimo labui.

-bs-

Naujas projektas

Spalio mėnesį Kaišiadorių vyskupijos Caritas pradėjo įgyvendinti naują projektą slaugos ir sielovados srityje. Kol kas šis projektas apsiriboja tik viena Kaišiadorių parapija. Šį projektą Kaišiadorių vyskupijoje inicijuoja ir lėšomis remia Lietuvos Caritas. Jis skirtas darbingo amžiaus žmonėms, kurie giminstės ryšiais susiję su ligoniu arba senyvo amžiaus asmeniu, slaugomu arba prižiūrimu namie. Projektas siūlo nemokamas socialines ir sielovadines bei bendruomenės slaugytojos paslaugas slaugomajam arba senyvo amžiaus žmogui, jas teiks socialiniai darbuotojai bei savanoriai.

Socialinės paslaugos – pagalba buityje ir namų ruošoje, maisto pirkimas ir ruošimas, informavimas, konsultavimas, lydėjimas į įvairias įstaigas, pabuvimas su slaugomuoju, išleidžiant artimajį susitvarkyti būtinus reikalus ir kt. Sielovadinės paslaugos – bendravimas, išklausymas, buvimas kartu, tarpininkavimas dėl susitikimo su kunigu ir kt. Bendruomenės slaugytojos paslaugos – sveikatos priežiūra, pagalba ugdant socialinius įgūdžius ir kt.

-kvc-

Užbaigta programa

Spalio 21–22 d. seminaru Birštone baigta vykdyti Kauno arkivyskupijos

sielovados bendradarbių ugdymo programa, prasidėjusi 2008 m. lapkritį. Nuo tada Birštone ir Vilniuje surengti penki teminiai dviejų dienų seminarai apie vadovavimo principų suvokimą, savęs pažinimą ir ugdymą, strateginių mąstymą, organizacinių gebėjimų ugdymą, vadovavimą žmonėms/kitų vedimą, komunikaciją.

Seminarus vedė tarptautinės kompanijos „Xpand“ konsultantai – Johannesas Hugeris (Vokietija) ir Paulas Ch. Dondersas (Olandija). Jų parengta programa remiasi profesionalios vadybos įgūdžiais bei, svarbiausia, krikščioniškojo tarnavimo, Šventojo Rašto pagrindais bei asmeniniu krikščionišku pavyzdžiu. Pagal šią programą seminarų dalyviai nuo savęs pažinimo buvo vedami į sėkmingo komunikavimo, bendradarbiavimo su kitais mokymą – krikščioniškosios vadybos pagrindą. Testais, įvairiomis savianalizės, namų užduotimis ugdyti gebėjimo vadovauti įgūdžiai, vadovai raginti geriau pažinti save ir atrasti galimybių tobulėti.

Dauguma seminarų dalyvių buvo Kauno arkivyskupijos kurijos institucijų – Šeimos, Jaunimo, Katechetikos, Evangelizacijos centrų, Caritas, akademinės sielovados, taip pat įvairių bendruomenių ir maldos grupių vadovai. Seminarais susidomėjo ir keletas Vilniaus arkivyskupijos, Kaišiadorių ir Vilkaviškio vyskupijų sielovados bendradarbių bei pavienių klausytojų iš kitų veiklos sričių.

Pasak seminarus organizavusios Kauno arkivyskupijos sielovados programų koordinatūros Vaidos Spangelevičiūtės, be vadybinio ir dvasinio tobulėjimo, tai buvo puiki proga kartu pabūti ir pabendrauti, dalytis patyrimu įvairiose institucijose dirbantiems žmonėms. Pagal šios programos medžiagą seminarus savo jėgomis numatoma rengti dekanatų centrų, parapijų darbuotojams toliau tęsiant bendradarbiavimą su tarptautinės kompanijos „Xpand“, veikiančios įvairiose šalyse, konsultantais.

-kait-

Visuotinėje Katalikų Bažnyčioje švenčiant Kunigų metus, pirmasis naujojo sezono susitikimas buvo skirtas kunigystės temai. Jam vadovavo Vilkaviškio vyskupas Rimantas Norvila. Pasitelkdamas vaizdinę medžiagą, ganytojas iš pradžių trumpai pristatė tokias su dvasinio gyvenimo puoselėjimu susijusias vietas kaip Kliuni (*Cluny*) ar Pare le Monjalis (*Paray-le-Monial*) Prancūzijoje, o vėliau atkreipė dėmesį į netoli jų esantį Arso miestelį, kuriame darbavosi Kunigų metų dangiškas globėjas šv. kun. Jonas Marija Vianėjus (1786–1859), dažnai vadinamas tiesiog Arso klebonu. Šio nepaprastai pamaldaus ir savo pašaukimu atkakliai sekančio kunigo pavyzdys bei išlikusios užrašytos mintys nurodo kryptį ir dabarties dvasininkams. Vysk. Rimantas Norvila peržvelgė kai kurias iš jų, taip pat keletą momentų iš popiežiaus Benedikto XVI laiško pradedant Kunigų metus, katechezės apie kunigo pašaukimą bei Dvasininkijos kongregacijos prefekto kard. Cláudio Hummeso laiško kunigams, nurodančio, kad šie metai pirmiausia turėtų būti maldos laikas: tiek kunigų maldos, tiek ir visų tikinčiųjų maldos su kunigais bei už kunigus. Ganytojas pabrėžė, kad nors nuo Arso klebono laikų daug kas yra pasikeitę, tačiau ir šiandien kunigų dvasingumo centras yra Eucharistija. Jai ir kitiems sakramentams kunigas turi skirti deramą dėmesį asmeniniu pavyzdžiu ir uoliu tarnavimu jam patikėtai bendruomenei. Šv. kun. Jono Marijos Vianėjaus žodžiai, kad kunigystė yra Jėzaus širdies meilė, skatina kunigą pasitikrinti, ar jis iš tiesų ją gyvena.

Pasak ganytojo, dvasininką lydi ne tik malonios akimirkos, džiaugsmas dėl pasiektų darbo vaisių. Jis susiduria ir su įvairiais sunkumais, tačiau niekada neturi jaustis vienišas: visų pirma, pats Dievas dalyvauja jo veikloje, o ir kunigų tarpusavio bendravimas padeda išgyventi sunkumus juntant solidarumą su pašaukimo broliais.

Priminęs popiežiaus Benedikto XVI žodžius apie jo pirmąjį kleboną, kuris mirė teikdamas Viatiką sunkiam ligoniui, vysk. Rimantas Norvila prisiminė ir asmeninės maldos pavyzdį, kurį, rengiantis kunigystės šventimams, parodė rekolekcijoms vadovavęs kunigas. Ganytojas pabrėžė, jog tada, kai dvasininkai, kaip Arso klebonas, visiškai pasitikėdami Dievu net sunkiausiose gyvenimo situacijose, yra pasirengę visur nešti Kristų, Viešpats laimina jų darbą, augina bendruomenę, stiprina parapiją. Taip pat buvo priminta, nevalia apleisti kelio „nuo altoriaus iki klausyklos“.

Vėliau visi Pastoracijos centro koplyčioje šventė Eucharistiją: jai vadovavo ir homiliją bendruomenės augimo ir auginimo bei stiprinimo tema pasakė vyskupijos ganytojas. Susitikimas baigėsi bendrais pietumis, kurių metu kunigai aptarė įvairius klausimus.

-krb-

Dvasininkų susitikimas su mokyklų vadovais

Spalio 18-ąją, minint Misijų dieną visuotinėje Bažnyčioje, Marijampolėje, Šv. Vincento Pauliečio parapijoje, vyko parapijos klebono mons. kan. Juozo Pečiukonio ir joje tarnaujančių kunigų susitikimas su parapijai priklausančių įvairaus pobūdžio mokyklų vadovais ir jų antromis pusėmis. Susitikimas prasidėjo 12 val. šv. Mišiomis, kurioms vadovavo ir homiliją misijų tema pasakė kan. doc. teol. dr. Algimantas Kajackas.

Po Eucharistijos šventimo visi rinkosi parapijos svetainėje pietų ir pabendrauti. Parapijos klebonas mons. kan. Juozas Pečiukonis pasidžiaugė bendradarbiavimu su mokyklų vadovais ir jų atstovaujamosiomis mokyklų bendruomenėmis.

Mokyklų vadovai savo ruožtu pasidalijo mintimis apie iškilusius sunkumus, bet nepamiršo išryškinti ir džiugių akimirku, kurios rutinos ir tam tikros neviltingos akimirkomis teikia drąsos eiti pirmyn. Bendra tema – jau laiko patikrinta tiesa, kad tik šeima, mokykla ir Bažnyčia dirbdamos drauge gali padėti bręsti laisvai, dvasingai ir atsakingai asmenybei. Buvo kalbėtasi apie dialogo galimybes ir sunkumus. Aptarti įvairūs iššūkiai, kuriuos sutinka bet kurios krypties ugdytojai.

Parapijos vikaras kun. Marius Rudzinskas, Vaiko tėviškės namų Avikiluose kapelionas, kalbėjo apie sužeistų asmenų ėjimą prasmės link darant paprasčiausius, bet svarbius gyvenimo žingsnius. Parapijos rezidentas doktorantas kun. Žydrūnas Kulpys pasidžiaugė susitikimu ir padaršino drauge kurti ateitį. Parapijos vikaras kun. Rytis Baltrušaitis, dirbantis dviejose pagrindinėse parapijose priklausančiose mokyklose, papasakojo apie savo kaip mokytojo patirtį ir pasidalijo prisiminimais iš neseniai užbaigtų studijų Romoje, dalyviams pristatydamas studijų sistemą, atsiskaitymo būdus, kultūrinių mainų bei asmeninio augimo bei pažinimo galimybę.

Parapijos klebonas visiems padovanojo po mažą ikoną bei palinkėjo nuoširdaus ryžto ir bendradarbiavimo su Bažnyčia ir savo parapija.

-krb-

Evangelijos žinios jubiliejus

Kaune

Pagal iš anksto parengtą programą Evangelijos žinios jubiliejus spalio 14–18 d. paminėtas Kauno Šv. Kryžiaus (karmelitų) parapijoje. Visas dienas parapijos atstovai aktyviai evangelizavo praeivius prie prekybos centro „Akropolis“, jiems buvo dalijama informacija apie šv. Brunoną bei renginius parapijoje. Spalio 14 d. popietę Dariaus ir Girėno gimnazijos mokinių ir mokytojų pilnutėlėje aktų salėje dr. Laima Šinkūnaitė skaitė paskaitą „Šv. Brunono Evangelijos žinia“. Buvo rodoma vaizdinė medžiaga apie Pažaislio vienuolyno freskas. Tradiciškai 15 val. Marijos legiono narės bažnyčios kopolyčioje kalbėjo Gailastingumo vainikėlių. Prieš vakaro šv. Mišias rožinio malda nuoširdžiai meldėsi parapijos ministrantai. Vakaro šv. Mišias aukojo klebonas kun. Renaldas Šumbrasuskis. Giedojo naujasis jaunimo choras „Song Deo“ (vad. Vita Tamulionytė). Evangelizacinės dienos programą vainikavo Neokatechumenų bendruomenės „Kelias“ maldos vakaras parapijos salėje.

Spalio 15 d. bažnyčioje lankėsi įvairios parapijos bendruomenės. Kauno 1-osios spec. mokyklos mokiniai, Kauno m. 1-ojo ir vaikų darželio „Klevelis“ vaikai su auklėtojomis parodė menines programas. Klebonas kalbėjosi su vaikais apie šv. Brunoną, pasakojo jo gyvenimo istoriją, pristatė informacinį stendą „Saugokime vieni kitus kelyje“, kviesdamas būti atsargiais eismo dalyviais. Vinco Kudirkos mokyklos mokiniai skaitė eiles, giedojo. Klebonas pristatė šv. Brunono misijų prasmę bei reikšmę. Dariaus ir Girėno gimnazistai supažindino su misionierių dvasininkų veikla, pradėdant nuo šv. Brunono iki šių dienų. Susitikimą papuošė kantičkinės (įgyvendinant projektą „Lietuvių tradicinio meno šandieninė raiška“) giesmės, atliktos Nijolės Grivačiauskienės vadovaujamos Šv. Jurgio bažnyčios liaudiško giedojimo grupės. Rožinio maldą tądien vedė dienos centro „Vaikų stotelė“ vaikai su vadovais. O po vakarinių šv. Mišių parapijos salėje vyko krikščioniško filmo „Nuostabi malonė“ peržiūra.

Tradicinė akcija

Lapkričio 1 d., Vėlinių išvakarėse, Kaune buvo surengta tradicinė akcija „Sielų upė“. Vilniaus universiteto Kauno humanitarinio fakulteto studentų atstovybės iniciatyva aštuntą kartą Kauno senamiestyje nušvito žvakių šviesa. Pirmą kartą, bendradarbiaujant su Kauno akademinė sielovada, Piligrimų centre šia proga vyko Taize pamaldos.

Nuo 17 iki 23 val. kiekvienas galėjo prisidėti prie šios taurios akcijos uždegdamas organizatorių padovanotą ar savo atsineštą žvakelę. Kasmet akcija „Sielų upė“ sulaukia vis didesnio visuomenės ir užsienio svečių susidomėjimo. Jau antrus metus žiburėlių upės tėkmė nusi-driekia nuo Kauno rotušės senamiesčiu, Laisvės alėja iki pat Šv. arkangelo Mykolo (Igulos) bažnyčios. Šios akcijos metu uždegta puspenkto tūkstančio žvakių. Taip organizatoriai ragino kauniečius ir miesto svečius prisiminti visus mirusiuosius, o ypač tuos, kurių gyvenimas pamirštas. Tai galimybė stabtelėti ir susimąstyti, kad šiuolaikiniame skubančiame pasaulyje daug žmonių miršta visiškai apleisti. „Sielų upės“ akcija radosi ir kaip atsakas į mėginimus mėgdžioti Helovyno šventę – rengėjai siekia atkreipti dėmesį į gražias ir senas lietuvių kultūros tradicijas.

-sam-

Paskaita apie šventus atvaizdus

Spalio 21 d. Kauno miesto muziejuje menotyros dr. Tojana Račiūnaitė skaitė paskaitą „Stebuklingieji atvaizdai: reikšmės ir profiliai“. Joje, remdamasi XVII–XVIII a. šaltiniais – to laiko Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės (LDK) sakralinio meno pavyzdžiais bei čia leistomis knygomis, aiškino, ką andainyškčiams žmonėms reiškė Švč. Mergelės Marijos atvaizdai. Daugiausia dėmesio prelegentė skyrė 1686 m. Vilniaus akademijos spaustuveje leisti lotyniškai Jono Drevso knygai „Būdas, kaip pagal visuotinius ir asmeninius poreikius atlikti kasmėnesines Marijos piligrimystes prie Dievo Gimdytojos atvaizdų, gar-

sėjančių stebuklais Lenkijos karalystės ir Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės valdose“ („Methodus Peregrinationis Menstruae Mariana...“).

Prelegentė pirmiausia supažindino su švento atvaizdo teorija: išsamiai aptarė situaciją, paskatinusią šv. Joną Damasietį sukurti atvaizdo teologiją, kuria remdamasis Nikėjos II Susirinkimas 787 m. pritarė atvaizdų gerbimui, skatino jų kultą. Šv. Damaskietis apie 730 m. pradėjo skelbti apologetinį žodį prieš šventų atvaizdų smerkėjus. Tai daugiausia darė raštu. Polemizuodamas su VIII a. Bizantijos ikonoklastikos atstovu Euzebijumi Cezariečiu, pritarusiu ikonų draudimui – neva tik Eucharistija yra simbolinė Kristaus ikona, t. y. vienintelis jo atvaizdas, nes Prisikėlusysis neturi žemiškojo kūno, – J. Damaskietis teigė, jog Dievo Sūnus buvo įsikūnijęs, todėl jį būtina pavaizduoti.

Pasak prelegentės, nors atvaizdai byloja tyliai, tačiau jų erdvės ir vietos retorika įtaigesnė nei žodžio. „J. Damaskietis buvo ne tik teoretikas – jis savo gyvenimu paliudijo stebuklingų atvaizdų galią“, – sakė dr. T. Račiūnaitė ir citavo šaltinį apie stebuklą, kai šiam šventajam karštai meldžiantis prie Švč. Mergelės Marijos paveiklo ir prašant, kad jam prigytų nukirsta ranka, taip ir atsitiko. „J. Damaskietis ikonografijoje vaizduojamas su prigijusia ranka. Ji gali būti aiškinama kaip dieviškojo veikimo ženklas. Juk pats Kristus vadinamas Dievo ranka – įsikūnijusio jo žodžio simboliu“, – komentavo dr. T. Račiūnaitė.

Priminusi, jog stebuklingais atvaizdais dažniausiai laikomi seniausieji, kurių kilmė paslaptinga, antgamtiška, ji minėjo LDK asmenis, puoselėjusius Švč. Mergelės Marijos atvaizdų kultą: vyskupą Mikalojų Slupskį, kurio iniciatyva pradėti surašinėti Vilniaus Šv. Mykolo bažnyčios Dievo Motinos paveiklo stebuklai, o knyga apie tai – „Dangiškasis lobis“ – išleista 1683 m.; Albertą Vijūką-Kojelavičių, aprašiusį šventus paveikslius savo „Vairenybėse apie Bažnyčios būklę Lietuvos Didžiojoje Kunigaikštystėje“.

Penktadienį po rytinių šv. Mišių bažnyčioje buvo pradėta eksponuoti Vinco Kudirkos vidurinės mokyklos bei Dariaus ir Girėno gimnazijos moksleivių piešinių paroda „Krikščioniški simboliai“. Kauno tardymo izoliatoriuje kun. R. Šumbrasuskis skaitė paskaitą apie šv. Brunoną. Vidurdienį apie šį šventąjį surengta paskaita-diskusija Raudonojo Kryžiaus klinikinės ligoninės koplečioje. Dalyvavo Ortopedinio skyriaus ligoniai bei nemažas būrys ligoninės personalo. Popiet į Sutaikinimo pamaldas bažnyčioje rinkosi jaunimas, besirengiantis Sutvirtinimo sakramentui. Rožinio maldą su giesmėmis ir gitaros pritarimu vedė parapijos Nazareto šeimų grupė. O po vakarinių šv. Mišių parapijos salėje, aktyviai padedant Eligijaus ir Juditos Džežulskių šeimai bei parapijos klebonui, diskutuota tema „Šv. Brunono kankinystė ir mano tikėjimas“.

Šeštadienio evangelizacinė programa prasidėjo šv. Mišiomis ir Švč. Sakramento adoracija. Adoravo sumos choro, parapijos *Caritas* nariai, tikybos mokytojos, Nazareto šeimų grupės, Marijos legiono nariai. Vakarinę adoraciją papuošė parapijos jaunimo šlovinimo grupės atliekamos Taize giesmės bei rožinio malda. Po vakarinių šv. Mišių bažnyčioje susibūrė vėlyvosios ekskursijos dalyviai. Pasišviečiant atsineštais prožektoriais susipažinta su Karmelitų bažnyčios istorija, bokštais, meno vertybėmis, karmelitų vienuolyno veikla.

Sekmadienio vidurdienį gausiai susirinkusi bendruomenė iškilmingai šventė Eucharistiją, kuriai vadovavo Kauno arkivyskupijos augziliaras vyskupas Jonas Ivanauskas, koncelebravo kurijos kancleris mons. Adolfas Grušas, Kauno I dekanato dekanas mons. Vytautas Grigaravičius bei Šventosios Dvasios (Šilainių) parapijos klebonas kun. Emilis Jotkus. 42 jaunuoliai, aktyviai rengėsi nuo pavasario, priėmė Sutvirtinimo sakramentą. Iškilmingai pašventinta naujoji parapijos piligrimų vėliava. Šv. Mišios buvo tiesiogiai transliuojamos per *Marijos radiją*.

Šiauliuose

Spalio 16 d. 18 val. Šiaulių vyskupas Eugenijus Bartulis bei vyskupijos kunigai šv. Mišias katedroje aukojo dėkodami Dievui už Lietuvos vardo tūkstantmetį ir krikščionybės pradžią Lietuvoje. Giedojo Šiaulių vokalo studijos *Ro-ko-ko* vaikai, vadovaujami Rasos Kauneckaitės.

Sakydamas pamokslą, ganytojas apžvelgė tris Gerosios Naujienos sklaidos laikotarpius: Kristaus laikais, šv. Brunono laikais ir šiandien. Kristus buvo prikaltas prie kryžiaus, vyskupas Brunonas taip pat nužudytas. Ir šiais laikais Evangelijos žodžiui nelengva plisti dėl supasaulėjimo. Žmonės ieško laimės, bet ne ten. Atitrūkimas nuo Evangelijos nesuteikia džiaugsmo. Vyskupas ragino kiekvienoje parapijoje kurti bendruomenę, burtis į dvasinę šeimą. „Džiugioji naujiena duoda ištvermės, stiprybės nepalūžti, turim stengtis, kad ji paliestų kiekvieno žmogaus širdį“, – sakė jis. Didelė atsakomybė, anot vyskupo, tenka tėvams, taigi svarbu kiekvienai šeimai turėti Šventąjį Raštą ir jį skaityti, būti įaugusiomis vynmedžio šakelėmis ir duoti vaisių.

Po šv. Mišių žmonės vos tilpo Šiaulių miesto savivaldybės salėje, kur paskaitą „Lietuvos tūkstantmetis“ skaitė prof. habil. dr. Alfredas Bumblauskas. Jau paskaitos pradžioje profesorius paneigė tris Lietuvoje išplitusias barbariškas tūkstantmečio interpretacijas, leidžiančias minėti Lietuvos vardo tūkstantmetį atmetant Krikšto svarbą. Lietuvoje išlikusi klaidinga XIX a. pabaigos tautinio atgimimo patriarchų sukurta teorija, vaizduojanti lietuviškąją pagonybę kaip aukso amžių, patyrusį saulėlydį kartu su Lietuvos krikštu. Iš tiesų būtent

krikščionybė paskatino civilizacijos pažangą. „Mums itin svarbu tūkstantmetį traktuoti krikščionizacijos prasme“, – teigė Alfredas Bumblauskas. Remdamasis istoriniais šaltiniais, profesorius aiškino, jog Lietuva buvo paskutinė – 15-toji grandis formuojantis krikščioniškai Europai. Ji taip pat dviejų (Rytų ir Vakarų) krikščioniškų tradicijų simbiozės šalis. Tūkstantmetis, pasak istorijos mokslų daktaro, yra puiki proga visa tai apmąstyti.

VDU Menų fakulteto menotyrininkė doc. dr. Laima Šinkūnaitė pristatė savo knygą „Šv. Brunonas Kverfurtietis Pažaislio freskose“. „Mano tikslas, – teigė prelegentė, – priminti, kad šv. Brunonas Lietuvoje nebuvo užmirštas.“ Tai liudija Pažaislio vienuolyno freskos, kuriose pasakojama apie tris misijas: šv. Adalberto Vaitiekaus, penkių benediktinų ir šv. Brunono. Šv. Brunono kultas nebuvo išplėtotas. Tai, kas nutapyta Pažaislyje, prelegentės teigimu, vieninteliai šv. Brunonui skirti pavyzdžiai. Demonstruodama Pažaislio freskas, menotyrininkė aptarė spalvų, išdėstymo, rankų plastikos teikiamą informaciją. Šv. Brunono misijos pasakojimą perteikiančias freskas papildė mitinio įvykio freskos, kuriose šv. Brunoną nužudęs pakrikštytojo Lietuvos karaliaus Netimero brolis atsivertęs meldžiasi prie šventojo kapo bei stato krikščionišką šventovę.

Nors metas buvo vėlyvas, susirinkusieji neskubėjo skirstytis, gilinosi į istorinius faktus bei jų reikšmę, užduodami mokslininkams klausimų.

-kpi, irat-

Šv. Luko, medikų globėjo, dienos paminėjimas KMUK

Spalio 18-ąją – Šv. Luko, medikų globėjo, dieną – Kauno medicinos universiteto klinikų Šv. Luko koplyčioje šv. Mišias už medikus ir jų pacientus aukojo Kauno arkivyskupijos augziliaras vyskupas Jonas Ivanauskas, universiteto ir klinikų kapelionai. Giedėjo KMUK moterų ansamblis „Kolegės“. KMU kapelionas kun. Artūras Kazlauskas pakvietė malda apkabinti medikus ir visus, kuriems jie tarnauja kasdieniu pasiaukojamu darbu.

Per homiliją vysk. J. Ivanauskas ragino dėkoti už mums duotą sveikatą – brangiausią šio gyvenimo turtą, melstis už klinikose dirbančius žmones. Ganytojas tikėjimą palygino su medicina – į abi šias sritis turi būti žiūrima profesionaliai: tai nėra pomėgis ar laisvalaikio užsiėmimas. „Krikščionių tikėjimas tik taip ir gali būti apibūdintas – kaip nepaprastai artimas meile ir laisve grindžiamas santykis su konkrečiu asmeniu – Kristumi. Tikėjimas – tai dviejų vienas kitą mylinčių asmenų santykis, kur labai dažnai nėra paprastos ir mums įprastos gyvenimiškosios logikos. Yra tik ryšys, darantis žmogų laimingą ir matantį prasmę. Medikams, prisiliečiantiems prie didžios žmogaus gyvybės paslapties, prie žmogaus, kuris yra didelis slėpinys pats sau, ganytojas linkėjo tikėjimo į Dievą, tikėjimo savimi ir žmonėmis. Medikas, būdamas kartu su žmogumi, gali būti jam ir angelu sargu, ir Dievo šypsena bei Jo artumu. Pasak vysk. J. Ivanausko, daug informacijos apie patį evangelistą Luką nėra išlikę. Jis žinomas kaip gydytojas, apaštalo Pauliaus sekėjas ir Evangelijos autorius. Neiškilo žinių, koks Lukas buvo gydytojas, kaip atliko savo pareigas. Galima spėti, jog buvo toks pat ištikimas, kaip ir lydėdamas apaštalą Paulių. Kai Paulius buvo suimtas, daug kas nuo jo nusisuko ir pasitraukė, šalia liko tik Lukas. Evangeliją, kuri pasiekė ir mūsų laikus, Lukas užrašė graikų kalba. Kruopščiai surinktais pasakojimais jis siekė sustiprinti pirmųjų krikščionių tikėjimą.

Pasak dr. T. Račiūnaitės, šie A. Vijūko-Kojelavičiaus tekstai – „tai patys pirmieji LDK dailės kūrinio analizės pavyzdžiai“.

Šventų paveikslų kultą XVII–XVIII a. populiarino ir grafiniai jų vaizdai. Juose atspindima ir su paveikslu susijusi vieta, pavyzdžiui, Šiluva. „Ta vieta tarsi veikėjas apibūdina Dievo Motiną. Reprodukcinės graviūros paskirtis buvo kaip dabartinės fotografijos“, – kalbėjo dr. T. Račiūnaitė, pabrėždama religinę reprodukcijos prasmę.

Minėtą J. Drevso knygą ji vadino unikalia: „Tokio tipo leidinio niekur neteko matyti. Jį sudaro 12 garsių Švč. Mergelės Marijos atvaizdų kopijų, sudėtų pagal kalendorinę tvarką. J. Drevsas siūlo modernų dvasinės kelionės būdą, kas mėnesį aplankant Švč. Dievo Motinos atvaizdą.“ Knygoje kiekvieno mėnesio dvasinei kelionei skiriama po vieną LDK teritorijoje esantį stebuklingą paveikslą ir nurodomas dvasinis aktas: sausį – meilės, vasarį – nuolankumo, kovą – gailėsčio, balandį – padėkos, gegužę – džiaugsmo, birželį – šlovini-mo, liepą – prašymo, rugpjūtį – garbinimo, rugsėjį – tyrumo, spalį – tvirtos valios, lapkritį – vilties, gruodį – tikėjimo. „Būtų įdomu apvažiuoti tas vietas“, – sakė prelegentė, rodydama pačios sudarytą fizinį dvasinės kelionės nuo Čenstakavos (Lenkija) paveikslo iki Šiluvos Dievo Motinos atvaizdo planą.

Baigdama paskaitą, ji pabrėžė, jog dvasiniame akte, kurio moko J. Drevsas, svarbu smarkus, arba ugingas, vidinis vyksmas. Tai esąs trumpas, bet našus Kristaus arba Marijos aplankymas karštai meldžiantis. „Pagrindinė J. Drevso knygos, skirtos Marijos atvaizdams ir jos pamaldumui per kultinius paveiks-lus ugdyti, idėja – dvasinis judėjimas jausmais: tarsi keliauji, tave pasitinka tas pats asmuo, bet kitaip“, – apibend-rino dr. T. Račiūnaitė.

-jkk-

Keliais žodžiais

Zarasai. Spalio 18 d. Zarasų bažnyčioje vyko sakralinė impresija „Dvelksmas rūtų ir Ielijų Tau, Marija“. Po šv. Mišių jų dalyviai buvo pamaloninti retos galimybės išgirsti seniausią instrumentą – arfą, kuria grojo Danguolė Vasiliauskaitė. Klausyta G. F. Hendelio, F. Šuberto, C. Franko, M. Turnjė sukurtų giesmių Švč. M. Marijai. Ypač subtiliai nuotaiką kūrė aktorės Virginijos Kochanskytės skaitytos eilės, tarptautinių konkursų laureatės Giedrės Zeicaitės sopranas.

-krk-

Vilkija. Spalio 19–23 d. Vilkijos gimnazijoje surengta Spalvų savaitė tikybos mokymo Lietuvoje 20-mečiui paminėti. Renginio idėją pasiūlė parapijos klebonas kun. V. Dudonis. Kiekviena diena turėjo savo temą ir spalvą. Renginį organizavo aktyviausi gimnazijoje veikiančios vaikų ir jaunimo grupės „Vilkijos angelai“ nariai. Jie kiekvieną dieną parengdavo stendą, kasryt sutikdavo į gimnaziją besirenkančius mokinius, mokytojus, jiems įteikdavo po palinkėjimą. Pirmadienis buvo skirtas šventiesiems kankiniams atminti (raudona apranga), antradienis – Kristaus kariams (žalia spalva), trečiadienis – šventiesiems vaikams (geltoni drabužiai), ketvirtadienis – Švč. Mergelės Marijai (mėlyna spalva), penktadienis – angelams sargams (balta spalva). Po pamokų tikybos kabinete susėdus prie arbatos puodelio būdavo aptarinėjami tą dieną minimi šventieji, pas-kui drauge žiūrėti specialiai parinkti meniniai filmai.

-vž-

Jonava. Spalio 23 d. Jonavos dekanato šeimos centras surengė paskaitą tėvams apie vaikų poreikius šeimoje. Jonavos Šv. apašt. Jokūbo parapijos salėje ilgametę socialinio ir psichologinio darbo patirtį turinti specialistė, Kauno arkivyskupijos šeimos centro Šeimos išsaugojimo programos koordinatorė, viena iš vaikų gerovės centro Kaune „Pastogė“ steigimo iniciatorių Žaneta Šimkienė pristatė šešių vaikų poreikių

Po šv. Mišių, skambant „Kolegių“ balsams, pasidžiaugta, kad KMUK koplyčios ir visų klinikų globėju pasirinktas Kristaus mokinys šv. Lukas kartą per metus sukviečia į būrį bendruomenę: gydytojus, slaugos personalą, kitus darbuotojus ir pacientus.

Spalio 19 d. KMU aktų salėje (Jankaus 2) surengtame studentiškame Šv. Luko, medikų globėjo, dienos minėjime dalyvavo KMU Medicinos fakulteto dekanas prof. Algimantas Tamelis, KMU kapelionas kun. Artūras Kazlauskas ir studentai iš Kauno universitetų. Krikščioniškojo roko grupė „Quest Rising“ su grupės solistu ir įkūrėju, VDU Katalikų teologijos fakulteto dekanu dr. Ben-u Ulevičiumi parengė ir atliko šiam renginiui skirtą koncertinę programą.

Sveikindamas visus susirinkusiuosius MF dekanas prof. A. Tamelis sakė, jog yra įvykių, kuriuos reikia paminėti, kurie turi savo prasmę, skatina mus džiaugtis, o kartais ir liūdėti. Dekanas išreiškė viltį, jog ši diena išliks studentų atmintyje kaip neformalaus bendravimo išraiška, bet drauge neleis pamišti, dėl ko jie susirinko.

Pasak visus sveikinusio KMU kapeliono kun. A. Kazlauskas, tikriausiai ne visi yra girdėję, kad evangelistas Lukas buvo gydytojas, bet daugelis žino, jog gydytojas Lukas buvo evangelistas. Medikams kapelionas linkėjo, kad šv. Lukas juos įkvėptų ir padėtų pažinti Mokytoją, kurio vardas – Jėzus iš Nazareto. Cituodamas Luko evangelijos ištrauką apie mokinių norą būti Jėzaus dešinėje ir kairėje – pasiekti karjeros viršūnę ir būti šlovingiems, kunigas Artūras sakė, kad Jėzus nepeikia šio troškimo, nors dažnai krikščionys mano, jog tai prieštarauja nuolankumui. Tikras nuolankumas reiškia savęs pažinimą, savo galimybių suvokimą savęs nepervertinant ir nenuvertinant. Kun. A. Kazlauskas paaiškino, kad gerti taurę, kurią Jėzus gėrė, reiškia kentėti arba aistringai degti dėl kažko, o būti pakrikštytiems krikštu, kuriuo jis buvo pakrikštytas, reiškia būti visiškai atsidavusiems. „Toks yra Jėzaus ir šv. Luko palinkėjimas: dekite aistringai dėl reikalo, kuris jums yra svarbiausias, ir tapsite šlovingi“, – sakė kunigas.

VDU KTF dekanas dr. Benas Ulevičius atkreipė dėmesį, jog šv. Lukas, ko gero, yra pirmasis gydytojas, žinojęs, ką reiškia būti tikinčiu gydytoju. Kalbėti apie kūno sveikatą, palengvinti kančias yra svarbu, bet gydytojui svarbu atkreipti dėmesį ir į dvasinę sveikatą. „Apie tai ir dainuosim kartu su grupe *Quest Rising*“, – sakė dr. B. Ulevičius. Koncertinėje programoje buvo atlikta 10 kūrinių. „Quest Rising“ – pirmoji krikščioniško roko grupė Lietuvoje – susikūrė 1993 m., išleido ne vieną albumą, ne kartą gavo reikšmingas nominacijas ir apdovanojimus krikščioniškos muzikos erdvėje, kasmet dalyvauja festivalyje „Sielos“, tarptautiniame roko festivalyje „Atbudimas“.

-dk, sam-

Kanauninko Povilo Dogelio paminėjimas

Lapkričio 7 d. 10 val. šv. Mišiose Kauno arkikatedroje bazilikoje melstasi už Kauno katedros kapitulos garbės kanauninką Povilą Dogelį (1877–1949) minint jo mirties 60-ąsias metines bei kitus šios kapitulos kanauninkus. Po šv. Mišių ilgametis katedros viceprepozitas (XX a. 3–4 dešimt.), 1920 m. išrinktas į Lietuvos Seimą, aktyvus ateitininkų, pavasarininkų, Šv. Zitos draugijų, Katalikų mokytojų sąjungos steigėjas, Lietuvos I Eucharistinio kongreso (1934 m.) pasirengimo komiteto pirmininkas kan. P. Dogelis atminimo renginiu pagerbtas Kauno miesto ir arkivyskupijos muziejuje.

Šv. Mišioms vadovavo Panevėžio vyskupas emeritas Juozas Preikšas, koncelebravo prel. Vytautas Steponas Vaičiūnas OFS, mons. Lionginas Vaičiulionis, kun. Jonas Babonas, t. Leonas Zaremba SJ. Prel. V. S. Vaičiūnas OFS pamokslą pradėjo jautriais žodžiais: „Mūsų prisiminimas parodo, kad esame neabejingi tam žmogui, kuris išpaudė nepaprastai ryškius pėdsakus mūsų tautos istorijoje.“ Prelatas priminė, jog be P. Dogelio, palaidoto prie arkikatedros, čia ilsisi ir daug kitų garbingų dvasininkų – jų visų gyvenimams apibūdinti tiktų prel. A. Jakšto-Dambrausko antkapiniame paminkle iškalti žodžiai: „Mes ne savo ugnimi žėruojam, mes ne sau aplinkui šviesą liejam.“ Per pamokslą prel. V. S. Vaičiūnas kvietė, žvelgiant į pavyzdingo Kristaus apaštalo, tautos šviešulio Povilo Dogelio asmenybę, pasvarstyti, kas iškelia žmones ant dvasinio pjedestalo, kas juos padaro vertus ne tik prisiminti, bet ir įpareigojančius sekti dvasinio gyvenimo pavyzdžiu, branginti, kas kilnu ir šventa.

Pradėdama atminimo renginį Kauno muziejuje, jo direktorė Irena Petraitienė pakvietė susipažinti su senose fotografijose atsispindinčiu kan. P. Dogelio gyvenimo keliu nuo gimtųjų Knebionių kaimo, kur jis gimė gausioje tikinčioje šeimoje, iki kanauninko, nepriklausomos Lietuvos laikų švietėjo, valstybininko, organizatoriaus.

Apie kanauninko vaikystės ir jaunytės metus papasakojo P. Dogelio kraštiečiai kun. J. Babonas, gyvai atskleidamas motinos tikėjimo ir tautinio susipratimo pavyzdį, maldingą namų aplinką, pasiryžimą tapti kunigu. Baigęs keturias Liepojos gimnazijos klases, Povilas su dviem draugais išsiprašo išleidžiamas į Žemaičių seminariją Kaune ir būdamas 22 metų iššventinamas į kunigus. Kun. J. Babonas pabrėžė būsimąjo kanauninko siekį labai aktyviai dirbti pastoracijoje; jis buvo pelnęs caro valdžios nemalonę kaip politiškai nepatikimas (už atsisakymą mokyti tikybos rusiškai) ir dvejus metus, visiškai izoliuotas nuo žmonių, kalintas Kretingos vienuolyne. Brolio pakviestas į Ameriką, P. Dogelis apsisprendžia likti Lietuvoje ir dirbti jos labui. Gavęs paskyrimą į Kauną čia plėtojo plačią veiklą, nors iš pradžių baiminosi, ką jis, kaimo žmogus, veiksias šitame mieste?

Sesuo Gražina Dapšauskytė praskleidė kan. P. Dogelio gyvenimo etapą Kretingoje. Įkalintas, tačiau nusprendęs nenusiminti ir dirbti, jis išitraukė į pavojingą, dažnai nuotykių ir įtampos kupiną draudžiamų lietuviškų knygų platinimą. Papasakojusi įdomių šio darbo detalių, ses. G. Dapšauskytė išskėlė platintojams būdingą pasitikėjimą Dievo apvaizda, maldas šv. Antanui. P. Dogelis, Karo muziejaus Knygnešių sienelėje įrašytas kaip pasižymėjęs knygų gabenimo organizatorius, pats rašė į lietuvišką spaudą Paukštelio slapyvardžiu.

Dr. Vaida Kamuntavičienė kan. P. Dogelį apibūdino kaip ypač talentingą organizatorių – klebonaudamas arkikatedroje, jis buvo pridėjęs ranką prie beveik visų katalikiškų draugijų steigimo. Aktyviai reišėsi politikoje: buvo Lietuvos Seimo narys, garsėjo kaip geras ekonomistas, tiesiogiai prisidėjo kuriant lito priėmimo įstatymą. Vėliau kan. P. Dogelis iš politikos pasitraukė ir atsidėjo ganytojiškai tarnystei. Dr. V. Kamuntavičienė gražiai atsiliepė apie dvi vertingas paties P. Dogelio parašytas atsiminimų knygas (Kauno kurijos archyve saugomas ir trečiosios knygos rankraštis), gyvai atskleidžiančias to meto Lietuvos istorijos laikotarpį.

Renginyje dalyvavęs arkivyskupas metropolitas Sigitas Tamkevičius nuoširdžiai dėkojo jo rengėjams ir dalyviams, pasidžiaugė, kad Kauno arkivyskupijoje būta tokių iškilų asmenybių, kad kunigai buvo tokie aktyvūs

aspektus. Apie kiekvieną jų – meilę, saugumą, ribas, laiką, praleidžiamą su vaiku, atsakomybę ir socializaciją – buvo kalbama plačiai, drauge diskutuojant su paskaitos klausytojais. Jonavos dekanato šeimos centras jau ne pirmą kartą kviečia jonaviečius į paskaitas ir diskusijas šeimos, santuokos, vaikų auginimo ir auklėjimo klausimais. Šiuo metu Šeimos centras vykdo projektą „Sveika šeima – sveika visuomenė“. Pasak šio centro vadovės Rasos Ambrulevičienės, „mūsų tikslas – ne vien tik rengti sužadėtinius santuokai, bet ir padėti lavinti santuokos, vaikų ir tėvų tarpusavio santykių klausimais jau susikūrusių šeimų narius“.

-jpi-

Kaunas. Lapkričio 2 d. pavakare Kauno technologijos universiteto darbuotojai ir studentai rinkosi į Šv. arkangelo Mykolo (Ilgulos) bažnyčią. Čia universiteto kapelionas kun. Petras Pichas aukojo šv. Mišias už mirusius KTU akademines bendruomenės narius bei artimuosius. Visą savaitę universiteto bendruomenės nariai siuntė laiškus prašydami pasimelsti už artimus žmones. Kapelionas gavo daugiau kaip 300 laiškų. Per šv. Mišias melstasi daugiau kaip už porą tūkstančių mirusiųjų. Po šv. Mišių jų dalyviai buvo kviečiami į KTU III rūmus. Čia jų laukė puodelis arbatos ir šiltas vakaras, prisimenant visus išėjusiųosius trumpa menine programa.

-vv-

Kaunas. Lapkričio 7 d. Kauno jėzuitų namų vienuolyno salėje surengta maldos ir giesmės popietė. Pasimelsti giesme už mirusiuosius pakvietė maldos ir liaudiško giedojimo grupė „Karunka“ (vadovė Zita Karklelytė) iš Vilniaus ir Kauno Šv. Jurgio bažnyčios liaudiško giedojimo grupė „Dangaus lelija“ (vadovė Nijolė Grivačiauskienė). Popietės dalyvius širdingai pasveikino Kauno Šv. Pranciškaus Ksavero bažnyčios rektorius kun. Rytis Gurskšys SJ, pasidžiaugdamas, kad svečiai iš Vilniaus – „Karunkos“ giedotojai prisideda prie Kauno arkivyskupijos II sinodo nutarimų įgyvendinimo puoselėdami

liaudiškąjį pamaldumą, t. y. tradicinių giesmių giedojimą. Popietės metu skambėjo giesmės apie gyvenimo ir mirties prasmę, Aukščiausiojo gailėtingumą bei Dangaus tėvynę, skaitytos Šventojo Rašto ištraukos, giedota Litanija už mirusiuosius, *Viešpaties angelas*. Vėliau Šv. Pranciškaus Ksavero bažnyčioje kartu su rektorato bendruomene švęstos šv. Mišios, kurių koncelebracijai vadovavo ir pamokslą pasakė tėvas Stasys Kazėnas SJ.

-vm-

Nauji leidiniai

Paul Beauchamp. Dienų ir naktų psalmės. – Vilnius: Katalikų pasaulio leidiniai, 2009. – 320 p.

Psalmės net ir dažnam tikinčiajam – vis dar neatrasta žemė. Kas dar vakar iš daugybės krikščionių žinojo apie psalmes daugiau nei tai, kad jos sudaro pagrindinę Brevijoriaus ir vienuolių giedamų pamaldų dalį? Taigi ši knyga – puiki galimybė geriau susipažinti su jomis, nes per psalmes Evangelija nušvinta visu ryškumu. Autorius įtikinamai parodo, kad Evangelija gerbia senąsias knygas ir jomis remiasi, padeda geriau jas suprasti, o įsisąmoninus, ryškiau atsiskleidžia ir Evangelijos, ir senovinių knygų prasmė.

Naktis ir diena. Šviesoje ir tamsybėse, džiaugsme ir raudose, šloviniame ir maldavime, tame, kas arti ir kas toli, glūdi iš pažiūros prieštaringas tikinčiojo atsakas savo Kūrėjui. Naktis ir diena. Šią knygą sudaro trumpi ir paprasti pokalbiai. Juose atskleidžiamas psalmių, o per jas – ir pačios maldos savitumas. Polis Bošamas vylėsi, kad ši knyga pamokys ir paskatins melstis psalmėmis ir dar labiau nušvies tai, ką tikime.

Paul Beauchamp (1924–2001) dėstė biblistiką Paryžiaus Sèvres centre.

visuomenininkai – ir tai esąs „ir religinis, ir dvasinis, ir kultūrinis lobis“. Arkivyskupas atkreipė dėmesį, jog žvelgiant į kan. P. Dogelio gyvenimą akivaizdžiai matomas tėvų vaidmuo geroje šeimoje išauginant tikrus lietuvius katalikus.

Jaukų atminimo renginį labai sušildė kan. P. Dogelio artimųjų pasidalyti prisiminimai ir jų atlikti muzikiniai kūriniai.

-kait-

Jaunimo dienų kryžius – Kaune

Lapkričio 8 d. prieš vakaro šv. Mišias Kauno arkikatedroje bazilikoje Kauno arkivyskupas metropolitas Sigitas Tamkevičius ir gausiai dalyvavę tikintieji giesme ir malda pasitiko po arkivyskupiją keliaujantį Lietuvos jaunimo dienų kryžių, atnešą Jurbarko dekanato jaunimo.

Per šv. Mišias, kurioms vadovavo arkivyskupas, ganytojo kvietimu buvo meldžiamasi už gyvą Kristaus dvasią mumyse – pasiaukojimo, meilės, tarnystės dvasią. Kaip ir keliaujantis Lietuvos jaunimo dienų kryžius, taip ir arkiv. S. Tamkevičiaus pamokslo žodžiai visų mintis kreipė į Kristaus kryžių – tikros pasiaukojamos meilės ženklą, kurį jis parodė savo kančia. Pasak ganytojo, šiandien toks pasiaukojamos meilės pavyzdys kaip niekad svarbus visuomenėje, kur apstu savanaudiškumo ir egoizmo, nemeilė artimui reiškiasi pačiais kraštutiniais būdais, o žmonės būna akli net patiems artimiausiems.

Arkikatedroje tą vakarą pradėta šešias savaites truksianti LJD kryžiaus kelionė po Kauno miesto parapijas. Nuo rugsėjo 26 d. šis kryžius keliavo po visų arkivyskupijos dekanatų parapijas. Čekiškėje prasidėjusi kelionė vėliau tęsta 35 parapijose, kryžių sutiko daugiau kaip 2000 jaunų žmonių, galimybė prisiliesti bei melstis prie jo daugeliui būdavo neeilinis įvykis. Kartu su kryžiumi keliauja ir dienoraštis, kuriame jaunuoliai įrašo labiausiai juos palietusius dalykus.

Kryžius savo kelionę pradėjo per 2004 m. Lietuvos jaunimo dienas Šiauliuose. Po jų pastatytas Kryžių kalne, stovėjo ten iki 2007 m. vasaros, kai dviartininkų piligrimų grupės buvo palydėtas į Klaipėdoje vykusias Lietuvos jaunimo dienas. Klaipėdoje tarptautinės katalikų maldos ir evangelizacijos mokyklos *Jeunesse et Liumere* vadovas kun. Rene Lucas sakė: „Lietuvos tikintiesiems dabar reikia nešti kryžius ne į Kryžių kalną, o iš jo – į pasaulį, į savo kasdienę aplinką.“ Keliaujantis kryžius – ne tik artėjančių Lietuvos jaunimo dienų ženklas, bet ir palaiminimas tiems, kurie ateina su juo susitikti.

-kait-

VILTINGAS LAUKIMAS

I advento sekmadienis (C)

Jer 33, 14–16; 1 Tes 3, 12–4, 2; Lk 21, 25–28. 34–36

Advento liturgija ragina budriai laukti galutinio Kristaus atėjimo ir rengtis šiam ypatingam įvykiui. Evangelijoje išskleidžiama grėsmingų įvykių panorama, pranašaujanti Jėzaus atėjimą. Ar Kristus nori mus išgašdinti? Juk pasaulio istoriją nuolat lydėjo karai, žemės drebėjimai ir įvairios gamtos katastrofos. Krikščionys nuo pirmųjų amžių jautė pagundą spėlioti, kada įvyks ypatingų ženklų pranašaujamas Jėzaus atėjimas. Tačiau Jėzus nenurodo nei konkrečios datos, nei tikslų savo atėjimo požymių. Jis pabrėžia žemiškojo gyvenimo trapumą ir laikinumą, įspėja apie nuolat gresiančius pavojus. Jėzus ragina mokinius nuolat atsiversti, idant būtų pasirengę pasitikti jį mirties valandą arba jo galutinio atėjimo momentu.

Pirmuoju advento sekmadieniu prasidedančiais naujais liturginiais metais mus lydės Luko evangelijos skaitiniai. Šio sekmadienio skaitiniuose girdime apie būsimojus laikus. Jeremijas taip pranašauja Dievo pažado išsipildymą: „Tomis dienomis, atėjus laikui, atželdinsiu Dovydui teisumo atžalą. Jis įvykdys krašte teisingumą ir teisumą.“ Žmonijos istorija kupina laukimo. Iki Kristaus įsikūnijimo laukta Mesijo atėjimo. Dabar laukiame jo šlovingojo grįžimo laikų pabaigoje. Krikščionio laukimas skiriasi nuo neprasmingo nekantravimo. Visiems pažįstama laukimo patirtis. Laukiame, kol būsime priimti pas gydytoją, laukiame autobuso stotelėje, laukiame parašo, antspaudo ar biurokratinio sprendimo. Tokiais atvejais dažnai nekantraujame, tampame beasmenių aplinkybių įkaitais. Kitaip jaučiamės laukdami grįžtant mylimo žmogaus: žmona iš darbo pareinant vyro, prie lango sėdinti močiutė iš mokyklos parskuodžiančių anūkų. Tokį laukimą įprasmina ir sušildo mylimo laukiamojo asmuo. Žmogus, kuris nieko nebelaukia iš gyvenimo, yra miręs. Taigi gyvenimas yra lūkestis ir atvirkščiai, lūkestis yra gyvenimas. Galime tyloje savęs paklausti, ko aš laikiu? Verta net kitaip suformuluoti klausimą: apie ką svajoju? Ar turiu svajonių? Tai anaip tol ne tik romantiškų paaušlių klausimas. Nuoširdžiai savo širdyje atsakykime į šį klausimą nesigėdydami savo paprastumo, buitiskumo. Gal kas nors svajoja apie virtuvės baldus, atostogų kelionę, vaikų studijas, santuoką. Visa tai yra puiku, Dievas žino, kad mums to reikia. Tačiau mūsų širdis alksta dar svarbesnių dalykų. Tik nuoširdžiai sau atsakę, galėsime irtis toliau į gelmę: ar su naujaisiais virtuvės baldais jau bus pasiekta laimės pilnatvė?

Krikščionis laukia To, kuris jau buvo atėjęs ir žingsniuoją per gyvenimą drauge su mumis. Kitą sekmadienį

girdėsime apie Joną Krikštytoją, skelbiantį tarp mūsų esant Tą, kurio mes nepažįstame. Jėzus esti tarp mūsų daugiopai: Eucharistijoje, Dievo žodyje, vargšuose, Bažnyčios sambūryje. Evangelijoje Jėzus moko išmintingai laukti. Mokomės laukti viltingai, išvelgti to laukimo prasmę. Jėzus nuolat mus stiprina pažadu: „Esu su jumis per visas dienas iki pasaulio pabaigos.“ Dievo žodis moko laukti kantriai. Psalmininkas meldžia: „Būk man gailėstingas, Viešpatie, nes per visą dieną šaukiuosi tavęs“ (*Ps 86, 3*). Jis laukia pastiprinančio ir įkvepiančio Viešpaties žodžio. Jis pasirengęs laukti visą dieną, ir net jei nieko nesulauktų, tai būtų geras laiko leidimas. Šis kantrus laukimas nėra lengvas, bet esmingai būtinas ugdant pasitikėjimo santykį su Viešpačiu. Be kantraus laukimo neapsieiname ir puoselėdami santykius su artimiausiais žmonėmis. Be kantrybės neįstengiamo mylėti kito. Pirmiausia reikia kantriai klausytis kito. Turime taip pat derinti savo poreikius atsižvelgdami į kito gėrį. Kantrus laukimas dažnai yra pats geriausias pasitarnavimas kitam žmogui. Budraus laukimo svarbą gerai supranta kariškiai. Išlikti budriam nelengva, tačiau budrumas būtinas siekiant apginti šalį.

Dažnai matome vaizdą, kai griaujami seni pastatai ir ruošiamą vietą naujoms statyboms. Griuvėsių ir atliekų krūvos rodo, kiek daug buvo prigyventa per ankstesnius metus. Visa tai nušluojama nuo žemės paviršiaus ir statoma tai, kas nauja. Jėzus sako, jog pasaulio pabaigoje kažkas panašaus įvyks su pasauliu ir mūsų širdimis, kad Dievas galėtų mus panaudoti tam naujam tikslui. Jėzus kalba apie grėsmingus perversmus ir baimingą žmonių jauseną, tačiau drauge ragina savo sekėjus atsitiesti ir pakelti galvas. Paklauskime savęs: ar šis padaršinimas taktomas ir man? Turime budėti ir melstis, kad atsilaukiatume ateisiančio Žmogaus Sūnaus akivaizdoje. Jeigu esame tiek užsiėmę, jog neturime laiko melstis, vadinasi, mūsų dienotvarkė perkrauta. Privalu patiems suprasti, kurie dalykai antraeiliai (tikrai ne malda!). Jėzus įspėja saugotis ne tik svaigalų, bet ir perdėtų rūpesčių, apsunkinančių širdį. Tuščias laiko leidimas gali tapti mums žabangais.

Pasakojama apie išmintingą rabiną, priėmusį į svečius svetimą pakeleivį. Svečias nustebo kuklia rabinu buitimi: kambarėje beveik nebuvo baldų, tik knygų lentyna. Svečias paklausė rabiną: „Kur tavo baldai?“ Šis atsakė klausimu: „O kur tavo?“ Svečias nustebeš paaikšino: „Aš juk esu kelionėje. Negaliu su savimi vežiotis baldų.“ Rabinas šypsodamasis atsiliepė: „Aš taip pat esu kelionėje.“ Svarbu mums, krikščionims, visada atsiminti, kad esame pakeliui į Tėvo namus. Tik Kristaus karalystėje yra mūsų tikroji tėvynė. Tegul ta kelionė būna pilna evangelinės meilės ženklų.

JĖZAUS LIUDYTOJAS

II advento sekmadienis (C)

Bar 5, 1–9; Fil 1, 4–6. 8–11; Lk 3, 1–6

Jonas Krikštytojas ir Marija yra simbolinės advento figūros. Jonas yra Senosios Sandoros pranašas ant Naujosios Sandoros slenksčio. Nors Jonas šio slenksčio neperžengia, tačiau atlieka ypatingą užduotį. Pas jį plūstantys žmonės klausinėja, ką turi daryti. Didis pranašas turėjo ne tik žadinti smalsumą, bet ir kelti pagarbą baimę. Tačiau jis neliepia imtis ypatingų askezės praktikų, tik nurodo laikytis įsakymų, ypač neskriausti kito žmogaus. Tuo Jonas skyrėsi nuo fariziejų ir kitų tautos mokytojų, rišusių žmonėms nepakeliamas naštas. Jonas, kaip ir visi Senosios Sandoros pranašai, yra tragiška figūra. Jo gyvenimo liudijimas ir skelbimas parengė žmones Jėzaus evangelijai. Priėmusieji Jono krikštą atvėrė širdis Tam, kuris buvo ne tik balsas, bet ir Žodis, pats Apreiškimo turinys. Jono krikštas padėjo priimti dieviškąjį gailingumą Kristuje.

Jonas Krikštytojas – Jėzaus dieviškumo liudytojas. Šis pranašas mato nužengiančią Šventąją Dvasią ir girdi Tėvo balsą, liudijantį, kad Jėzus yra Dievo Sūnus. Jonas panašus į didįjį pranašą Eliją, taip pat gyvenusį dykumoje. Tiek Elijas, tiek Jonas patyrė valdingų ir žiaurių moterų rūstybę. Beatodairiška Erodiados neapykanta lemtingu momentu palenkė karaliaus Erodo menkystę ir nulėmė Jonui mirties nuosprendį. Jono Krikštytojo misija istorinė: jis didžiausias „tarp gimusių iš moteries“. Jo skelbimas turėjo atnaujinti tai, kas buvo užmiršta. Jis ir šiandien mus ragina: atsiverkite dieviškojo Apreiškimo tiesai, paželkite į savo širdies gilumą, pamatykite savo nuodėmę, atnaujinkite meilę. Atpažinkite Tą, kuris jau yra tarp jūsų!

Nuo pat gimimo Jonas Krikštytojas buvo sutiktas kaip pranašas. Jo tėvas Zacharijas giedojo šlovinimo giesmę: „Tu, vaikeli, būsi vadinamas Aukščiausiojo pranašu“ (*Lk 1, 76*). Panašiai kaip didieji Izraelio pranašai, jis pamokslavo smerkdamas priespaudą ir socialinį neteisingumą. Šio sekmadienio Evangelijoje girdėjome raginimą: „Kas turi dvejus marškinius, tepasidalija su neturinčiu.“ Jonas liepia mokesčių rinkėjams nereikalauti daugiau, negu nustatyta. Palyginimą apie nulygintus kalnus ir užpiltus slėnius šiandien galėtume perskaityti kaip raginimą lyginti prasižiojusias socia-

linės atskirties žirkles, taisyti korupcijos ir apgavystės takus. Jonas Krikštytojas nebijo kritikuoti valdovo už netinkamą elgesį (*Mt 14, 4*). Jis „moko žmones pažinti išganymą“ (plg. *Lk 1, 77*). Senosios Sandoros pranašai skelbė ateityje būsiantį išganymą. Jonas Krikštytojas nurodo jį jau dabar esant. Jis skelbia: „Čia tasai, apie kurį aš kalbėjau“ (*Jn 1, 15*). Jonas paliudija Tą, kurio šimtmečiais laukė žmonija. Girdėjusieji Jono liudijimą turėjo būti apimti pagarbios baimės. Senovės pranašai padėdavo savo amžininkams išvelgti įvykių prasmę pro laiko klodus. Jonas padeda pamatyti Mesiją pro daugelį klaidinusių regimųjų. Mesijas nepastebimas ir nesuvokiamas, nes yra panašus į kitus žmones. Jonas Krikštytojas atveria naują krikščioniškosios pranašystės aspektą. Pranašystė ne tik skelbia ateities išganymą, bet ir atveria dabartinį Kristaus buvimą pasaulyje.

Mums taip pat būtina susieti tuos du pranašystės aspektus. Turime darbuotis siekdami socialinio teisingumo ir, kita vertus, skelbti Evangeliją – Jėzaus dovanotą išganymą. Jei skelbdami Kristų nedėtume pastangų gerinti žmonių gyvenimą, šis skelbimas stokatų tikėtinumo. Jei vien darbuotumėmės siekdami socialinio teisingumo, bet neskelbtume tikėjimo ir negaivintume ryšio su Dievo žodžiu, greitai išsemtume savo žmogiškuosius išteklius. Iš Jono Krikštytojo mokomės, kad nedera supriešinti Evangelijos skelbimo ir kovos dėl socialinio teisingumo. Jonas Krikštytojas yra ne socialinis agitatorius, bet Evangelijos šauklys, „rengiantis Viešpačiui tobulą tautą“ (plg. *Lk 1, 17*).

Girdėjome, kad Jonas Krikštytojas išėjo į vienvatę ir dykumą. Jam prabilus jo žodžiai įtaigiai pasiekdavo tikslą. Jie nulygindavo puikybės ir pasiteisinimo kalnus, užpildavo nusivylimo ir abejingumo slėnius. Jono Krikštytojo mokymo žodžiai nebuvo ypač originalūs: kiekvienas pranašas ragina žmones atgailauti dėl nuodėmių. Vis dėlto jie bylojo labai galingai, nes kilo iš jo būties gelmių ir buvo grindžiami visu gyvenimu.

Mums taip pat kartais privalu tarti pranašišką tiesos žodį. Jis bus įtaigus, jei išmelsime jį širdies vienumoje ir sustiprinsime savo gyvenimo pavyzdžiu. Nebūtinai turime jaustis pranašais. Net priešingai, pagrįstai kelia įtarimą, jei kas skelbiasi esąs pranašas. Panašiai kaip Jonas Krikštytojas privalome rodyti ne save, o Jėzų. Drauge su Jonu sakome: „Jam skirta augti, o man – mažėti.“

Paskelbta apaštališkoji konstitucija *Anglicanorum coetibus*

(KAP, KAI) Lapkričio 9 d. Vatikane buvo pristatyta apaštališkoji konstitucija *Anglicanorum coetibus*, apibrėžianti naujas bažnytines struktūras, vadinamuosius asmeninius ordinariatus, skirtus anglikonams, siekiantiems pilnutinės bendrystės su popiežiumi. Nekantriai žinias klaidos laukta apaštališkoji konstitucija pristatyta be atskiros spaudos konferencijos, bet pateikiant Vatikano spaudos salės komunikatą. Drauge su apaštališkąja konstitucija paskelbtos papildomos Tikėjimo mokymo kongregacijos normos. Komunikate pabrėžiama, kad vykstantis procesas nėra Šventojo Sosto iniciatyva, bet „didžiadvasiškas Šventojo Tėvo atsakas“ į anglikonų tikinčiųjų, taip pat vyskupų prašymus. Taip pat teigiama, jog naujai steigiamos bažnytines struktūros nepakenks ekumeniniam dialogui, kuris ir toliau išlieka Katalikų Bažnyčios prioritetas. Ši tvarka atveria naują kelią krikščionių vienybei puoselėti ir drauge pripažįsta teisėtą tikėjimo raiškos įvairovę. Taip pat paaiškinta, kad kunigystės šventimų teikimo vedusiems anglikonų dvasininkams priėmimas nereiškia celibato reikalavimo panaikinimo lotynų apeigų katalikų dvasininkams.

Apaštališkojoje konstitucijoje 13 punktų apibrėžiama naujoji bažnytinė struktūra ir narystės sąlygos. Naujiesiems asmeniniams ordinariatams vadovaus popiežiaus paskirti buvę anglikonų vyskupai arba kunigai. Vedę anglikonų vyskupai taip pat galės vadovauti asmeniniams ordinariatams, tačiau jiems bus suteikti tik kunigų šventimai. Specialiu Šventojo Sosto leidimu buvusiems anglikonų vyskupams gali būti leidžiama naudoti jų tarnystės insignijas, vyskupo lazda bei mitrą. Anglikonų katalikų bendruomenių vadovai taip pat daly-

vauja vietos vyskupų konferencijose ir panašiai kaip kiti vyskupai kas penkerius metus pateikia ataskaitą Romai. Vedę anglikonų dvasininkai gali darbuotis kaip sielovadininkai ir gauti katalikų kunigystės šventimus, tačiau pabrėžiama, kad tai nekeičia celibato pareigos lotynų apeigų Katalikų Bažnyčioje. Tikėjimo mokymo kongregacijos papildomose normose nurodoma, kad buvusiems katalikų kunigams, kurie perėjo į anglikonų Bažnyčią ir vedė, nebus leista eiti kunigiškiosios tarnybos naujai steigiamuose ordinariatuose. Kunigystės tarnyba taip pat neleistina išsiskyruosiems anglikonų dvasininkams. Vedę anglikonų vyskupai galės būti skiriami naujų ordinariatų ordinarais. Nors jie bus iššventinti tik kaip katalikų kunigai, jiems bus suteikta pilnutinė juridinė valdžia. Tikėjimo kongregacijos pateiktose papildomose normose sąvoka „buvęs anglikonų vyskupas“ pateikiama be kabučių.

Ugdant kunigus anglikonų katalikų bendruomenėms ateityje į seminarijas bus priimami tik nevedę vyrai iš bendruomenės. Vedusiems ir jau pradėjusiems rengtis kunigystei gali būti teikiami šventimai išimties tvarka suteikiant leidimą kiekvienu atskiru atveju. Ateityje anglikonų katalikų seminaristai bus ugdomi drauge su kitais katalikų seminaristais, tačiau jiems bus dėstomas papildomas anglikonų tradicijos kursas. Anglikonų tikintieji gali tapti naujų asmeninių ordinariatų nariais pateikę raštišką pareiškimą. Jie turi priimti Katalikų Bažnyčios katekizme išdėstytą mokymą.

Asmeninių ordinariatų klausimus tvarko Tikėjimo mokymo kongregacija, o ne kitos Vatikano dikasterijos. Atskirose šalyse pagal vietos vyskupų konferencijų poreikius gali būti steigiami po vieną ar kelis asmeninius ordinariatus. Pageidaujama, kad anglikonų katalikų

dvasininkai sielovados darbe bendradarbiautų su vietos katalikų vyskupijomis.

Iš pirmo žvilgsnio naujosios struktūros gali priminti unijines Rytų Bažnyčias. Tačiau Vatikane pabrėžtinai ginamasi tokios analogijos. Pabrėžiama, kad kuriamoji struktūra nėra savarankiška anglikonų apeigų Katalikų Bažnyčia, bet atskira struktūra Romos Katalikų Bažnyčioje, tarsi savotiška vyskupija su ypatinga kompetencija apibrėžtam asmenų ratui.

Migrantai ir globalizacija

(KAP, KAI) Lapkričio 9–12 d. Popiežiškosios migrantų ir keleivių sielovados tarybos iniciatyva Vatikane vyko konferencija apie sielovados atsaką į migracijos reiškinių globalizacijos epochoje. Atidarydamas konferenciją Benediktas XVI sakė, jog pasaulinė migracija yra palanki sąlyga tautų tarpusavio supratimui ugdyti. Popiežius pabrėžė, kad atvykėliai iš kitų šalių pirmiausia turi būti suvokiami kaip žmogiškieji ištekliai, o ne visuomenės problema. Todėl Bažnyčia kviečia tikinčiuosius puoselėti atvirumą migrantų ir jų šeimų atžvilgiu. Benediktas XVI apgailėstavo dėl augančios prarajos tarp skurdžių ir turtingų šalių. Pasaulinė ekonomikos krizė, nulėmusi didžiulį bedarbystės augimą, taip pat prisideda prie darbinės migracijos didėjimo. Daugybė žmonių priversti imtis veiklos, nesuderinamos su žmogiškuoju orumu. Popiežius kritikavo vien į materialiuosius aspektus nukreiptą plėtros politiką ir reikalavo, kad būtų laikomasi solidarumo.

Popiežiškosios migrantų ir keleivių sielovados tarybos pirmininko arkivyskupo Antonio Maria Veglio pateiktos statistikos duomenimis, pasaulyje 950 mln. žmonių savo ar ne savo noru išvyko iš

tėvynės kitur gyventi ir dirbti. Iš jų 214 mln. paliko savo šalį, o 740 mln. kaip tarpiniai pabėgėliai lieka savo šalyse.

Laukiama dokumento apie komunikavimo priemonės

(KAI) Popiežiškosios visuomenės bendravimo priemonių tarybos pirmininkas arkivyskupas Claudio Maria Celli spalio pabaigoje vykusiame šios tarybos susirinkime pranešė, kad rengiama nauja pastoracinė instrukcija, pakeisianti 1992 m. paskelbtą dokumentą *Aetatis novae*. Arkivyskupas sakė, jog darbinė dokumento versija jau išdalyta įvertinti ekspertams. Jis priminė, kad jo vadovaujamos tarybos darbo prioritetai yra akademinė aplinka, katalikiškasis radijas, taip pat dvasininkijos ugdymas, siekiant veiksmingiau naudotis medijomis. Hierarchas pabrėžė, jog labai sėkmingas buvo gegužę atidarytas interneto portalas *www.pope2you.net*, kurį per pirmas dvi savaites aplankė penki milijonai žmonių.

Vatikane apgailėstauta dėl Strasbūro teismo sprendimo

(KAP, KAI) Lapkričio 4 d. Vatikano spaudos salės direktorius kun. Federico Lombardi SJ pareiškė kritišką nuomonę dėl lapkričio 3 d. Europos žmogaus teisių teismo (EŽTT) sprendimo, kur sakoma, jog viešųjų mokyklų klasėse kabantys kryžiai esą nesuderinami su Europos žmogaus teisių konvencija. Komentaruose Vatikano radijui ir visuomeninei Italijos televizijai RAI jis teigė, kad Europos žmogaus teisių teismo sprendimas, kuriuo Italijos valdžiai rekomenduojama pašalinti kryžius iš viešųjų mokyklų, buvo priimtas „su nuostaba ir apgailėstavimu“. Italų jėzuitas apgailėstavo, jog kryžius, visuomet reiškęs Dievo meilės atvirumą visai žmonijai, buvo

pripažintas atskyrimo ir laisvės ribojimo ženklų. Pasak Vatikano atstovo, ypač grėsmingas noras nušalinti iš ugdymo aplinkos ženklą, turintį pamatinę reikšmę religinėms vertybėms Italijos istorijoje ir kultūroje. Klaidinga ir trumparegiška eliminuoti religiją, kuri yra esminis mūsų civilizacijos sandas, iš ugdymo tikrovės. Spaudos salės direktorius išreiškė nustebimą, kad Europos žmogaus teisių teismas įsikišo į tai, kas giliai susiję su istoriniu, kultūriniu ir dvasiniu italų tautos savitumu. Pasak jo, šis kelias „nieko nepatrauks labiau mylėti ir savintis Europos idėjos“, kurią katalikai nuo pradžių ryžtingai palaikė. Tai bandymas paneigti krikščionybės vaidmenį Europos tapatybės formavimosi procesui.

Lapkričio 3 d. Strasbūro žmogaus teisių teismas vienbalsiai nusprendė patenkinti iš Suomijos kilusios Italijos pilietės Soile Lautsi skundą prieš Italijos Respubliką ir priteisė 5 tūkst. eurų atlyginimą už „moralinę žalą“. Ši Italijos pilietė 2002 m. pareikalavo pašalinti kryžius iš gimnazijos klasių, kur mokėsi du jos vaikai. Strasbūro teisėjų nuomone, krucifiksas yra vienprasmis religinis simbolis, galintis „trikdyti“ kitą religiją išpažįstančius ar jokios religijos neišpažįstančius vaikus.

Italijos politikai aštriai kritikavo EŽTT sprendimą. Kritinius pareiškimus paskelbė įvairių šalių Bažnyčios hierarchai.

Nuteisinimo deklaracijos dešimtmetis

(KAP, KAI) Lapkričio 1 d. Šv. Petro aikštėje per *Viešpaties angelo maldą* Benediktas XVI iškėlė prieš 10 metų pasirašytos katalikų ir liuteronų „Bendros deklaracijos dėl nuteisinimo doktrinos“ svarbą. Popiežius išreiškė troškimą, jog Deklaracijos atminimo diena suteiktų impulsų tolesnei ekumeninei pažangai, siekiant visiškos

ir regimos krikščionių vienybės. Popiežius pabrėžė, kad Deklaracija dėl nuteisinimo doktrinos, priekuriš 2006 m. prisijungė ir Pasaulinė metodistų taryba, patvirtino liuteronų ir katalikų sutarimą dėl pamatinių tiesų. Nuo tada skirtingų konfesijų krikščionys padarė geroką pažangą tarpusavio supratimo kelyje. Pasak Benedikto XVI, kiekvieną žmogišką iniciatyvą pagrindžia dieviškoji malonė. Popiežius priminė, kad Jonas Paulius II pavadino Deklaraciją „etapine gaire nepaprastame kelyje atkuriant pamatinę krikščionių vienybę“.

Minėjimo proga Popiežiškosios krikščionių vienybės tarybos pirmininkas kardinolas Walteris Kasperis interviu Vokietijos katalikų agentūrai KNA pavadino Augsburgėje 1999 m. spalio 31 d. pasirašytą Bendrą deklaraciją dėl nuteisinimo doktrinos „iškilium ekumeniniu pasiekimu“. Apibendrinamas pastarųjų dešimtmečių ekumenizmo pažangą kardinolas sakė neįsivaizdavęs, kad per 40 metų galėjo būti tiek daug pasiekta. Jo nuomone, ekumeniniame sąjūdyje nebeliko pradinio entuziazmo, jis tapo brandesnis.

Keleivių sielovados gairės

(KAI) Vatikane paskelbtas Popiežiškosios migrantų ir keleivių sielovados tarybos organizuoto pirmojo Europos susitikimo, skirto keliuose dirbančių ir gyvenančių žmonių sielovadai (vykusio rugsėjo 29–spalio 2 d.), baigiamasis dokumentas. Lapkričio pradžioje paskelbtame baigiamajame susitikimo dokumente pateikiami 51 nurodymai bei rekomendacijos dėl gatvėse ir keliuose dirbančių bei gyvenančių žmonių sielovados. Pasak dokumento, siekiant saugaus eismo ugdytina vairuotojų atsakomybė, vykdytina katechezė, taip pat siektinas susitaikinimas tarp nelaimingų atsitikimų aukų ir jų kaltininkų, plėtotina sielova-

da transporto darbuotojų šeimų, kurių nariai dažnai nemažai laiko praleidžia ne namie. Svarbų vaidmenį turi atlikti krikščioniškosios radijo stotys, mobilios koplyčios, prie svarbiausių kelių esančios šventovės. Europos šalių episkopatai raginami įsteigti specialius biurus ir koordinuoti pastangas šioje srityje. Bažnyčios sielovada turi apimti taip pat prostitutes. Europos sielovadininkams rekomenduojama užmegzti kontaktus su kraštu, iš kurių kyla prekybos žmonėmis aukos, Bažnyčiomis. Taip pat siektina prabilti į prostitucijos klientų sąžines. Dokumente kalbama apie būtinybę rūpintis gatvės vaikais bendradarbiaujant su valstybinėmis institucijomis ir nevyriausybinėmis organizacijomis. Turint omenyje benamių sielovadą primenama, jog jie priklauso tai parapijai, kurios teritorijoje yra atsidūrę ir reikalauja maldos.

Simpoziumas apie gyvybės egzistavimo galimybę visatoje

(KAP, KAI) Lapkričio 6 d. Vatikane prasidėjo tarptautinis simpoziumas apie gyvybės ir protingų būtybių egzistavimo galimybę kosmose. Popiežiškosios mokslų akademijos ir Vatikano observatorijos kvietimu tarpdisciplininio pobūdžio susitikime dalyvavo apie 30 mokslininkų: astronomų, biochemikų, evoliucijos tyrinėtojų, geologų. Renginyje daugiausia siekta išsiaiškinti sudėtingų organinių darinių atsiradimo sąlygas. Tik vienoje iš aštuonių teminių simpoziumo dalių svarstyta protingų būtybių buvimo kitose planetų sistemose galimybė. Atidarydamas simpoziumą kardinolas Giovanni Lajolo sakė: „Nebijome jokios tiesos, bijome tik klaidos.“ Jis perdavė seminaro dalyviams Benedikto XVI sveikinimą ir ragino laikytis mokslo reikalaujamo tikslumo, nepainioti tyrinėjimų

su moksline fantastika. Pasak Vatikano astronomijos observatorijos direktoriaus kun. Jose Gabrielio Funeso, simpoziumas liudija Bažnyčios domėjimąsi astrobiologija, tyrinėjančia gyvybės egzistavimo galimybę tiek Saulės, tiek kitų sistemų planetose. Pasak direktoriaus, mokslui žinoma apie 380 žvaigždžių, apie kurias sukasi planetos. Tarp jų gali būti panašių į Žemę. Simpoziume siekta apibendrinti šios srities žinias ir naujausius tyrimus. Pasak Vatikano observatorijos direktoriaus, Bažnyčiai svarbu dalyvauti šioje tyrinėjimų srityje ir bent žinoti naujausius tyrimų rezultatus. Kol kas nėra jokių įrodymų, kad kosmose egzistuoja kokios nors gyvybės formos. Pasak argentiniečio jėzuito, astrobiologija yra naujas mokslas, žengiantis pirmuosius žingsnius.

New York Times antikatalikiškumas

(KAI) Niujorko metropolitas arkivyskupas Timothy Dolan atvirame laiške dienraščio *New York Times* redakcijai pastebėjo, kad skaitant šį dienraštį galima susidaryti įspūdį, jog amerikiečiai, be beisbolo, turi dar vieną nacionalinę pramogą, būtent antikatalikiškumą. *New York Times* nesutiko publikuoti arkivyskupo laiško. Savo laiške Niujorko metropolitas skundžiasi dėl nuolatinio Bažnyčios juodinimo parenkant žinias. Pavyzdžiui, kaip dienraštis informuoja apie seksualinius skandalus. Incidentai, įvykę ne katalikų religinėse bendruomenėse arba viešosiose institucijose, yra nutylimi, o neproporcingai išgarsinami tie, kurie net netiesiogiai yra susiję su Katalikų Bažnyčia. Arkivyskupas, be kita ko, apgailėstavo dėl netinkamo anglikonų konvertitų į katalikybę problemas pristatymo. Pasak Niujorko metropolito, Bažnyčiai reikalinga kritika, ji noriai ją priima, tačiau kritika turi būti teisinga.

Bažnyčios žinios

Eina nuo 1996 sausio 15 dienos
du kartus per mėnesį

STEIGĖJAS

Lietuvos Vyskupų Konferencija
S. Skapo g. 4, 01122 Vilnius

LEIDĖJAS

Lietuvos Katalikų Bažnyčios informacijos centras
Papilio g. 5, 44275 Kaunas

REDAKcinė KOMISIJA

Pirmininkas

arkivyskupas Sigitas Tamkevičius SJ

Nariai:

mons. Gintaras Grušas
kun. Lionginas Virbalas SJ

Vyskupijų atstovai:

Kaišiadorių vyskupija / mons. Algirdas Jurevičius
Kauno arkivyskupija / Darius Chmieliauskas
Panevėžio vyskupija / kun. Rimantas Kaunietis
Šiaulių vyskupija / kun. Evaldas Alūza
Telšių vyskupija / kun. Remigijus Saunorius
Vilkaviškio vyskupija / mons. Arūnas Poniškaitis
Vilniaus arkivyskupija / kun. Saulius Bužas

VYR. REDAKTORIUS

Gediminas Žukas

REDAKTORIAI

Kastantas Lukėnas
Violeta Micevičiūtė
Asta Petraitytė

KORESPONDENTAI

kun. Žydrūnas Vabuolas / Vilnius
kan. Andriejus Sabaliauskas / Telšiai
Inesė Ratnikaitė / Šiauliai
kun. Gediminas Tamošiūnas / Kaišiadorys

ADRESAS

Papilio g. 5, 44275 Kaunas

TELEFONAI

Redakcija (37) 323 853
Platinimo tarnyba (37) 322 758
Faksas (37) 323 853
El. paštas lkbc@lcn.lt

SPAUDŽIA

LC „Dakra“
Savanorių pr. 192
44151 Kaunas

TIRAŽAS 800 egz.

ISSN 1392-6098

© 2009, „Bažnyčios žinios“